

309251 ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 5. } చెన్న పట్టణము 1918 సం॥ డిసంబరు నెల 6 వ తేది శుక్ర వారము } No. 203
నంపుటము. ౫ } కాళియుక్తి వాసు పం వత్సర మార్గ శిరమా స శుద్ధ తృతీయ 3. } నంచిక ౨౦౩

నుందరము ! లాభకరము !! ఉపయోగము !!!

అందమైన 1919 క్యాలండరు

నవంబరు నెల 15-వ తారీఖు నుండి జనవరి నెల 31-వ తారీఖు లోపుగ మా మందులను 6 రూపాయలకు నొకేసారి గొనువారలకు.

ఒక క్యాలండరు ఉచితముగ పంపబడును.

ఇతరులకు క్యాలండరు 1-కి వి. పి. ఖర్చును సహా 0-6-0.

మొత్తముగా గొనువారలకు ధర కస్టింగ్ యిట్లవును.

వి. పి. గ కాక, ముందుగా చీట్లు పంపినవారికి క్యాలండరు ఖరీదున్న పో మా జవాబుదారి యుండదు.

కొలది ప్రతులు మాత్రమే ముద్రింపబడినవి. కావలసినవారు వెంటనే తెప్పించుకొనుట యుక్తము.

తామర తైలము

పండ్లపాడి

మోహిని తైలము

డబ్బీ 1-కి 0-6-0

డబ్బీ 1-కి 0-2-0

సీసా 1-కి 0-12-0

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధాపదము

దగ్గు, శైత్యము, పడి శెము, రొమ్ముపడి శెము, తలనొప్పి, వాయువునొప్పులు, పోట్లు, బెలుకులు, బిళ్లలు మొదలగు నొప్పులకు దివ్యామృతము.

చక్కనిడబ్బీతో వెల రూ. 0-8-0; డబ్బీ 1-కి రూ. 5-6-0. పోస్టుఖర్చులు కేలు.

అమృతాంజనం డిపో, } 109, ఫ్రేరిరోడ్డు, బాంబాయి.
6, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.



మిక్కిలి నువోహారముగు నునానన 1కి

(రిజిస్టరు) ఆటో డిల్ బహార్. (రిజిస్టరు)
కాబడినది. కాబడినది.

ఇప్పటికాలపు దుది కనుపడునది, పాటితని యనోజ్ఞ మగు నునాననకృతి. అల్కాహాగాని, సారాంబుగాని, చేర్చబడకలే సిద్ధము చేయబడిన కేవల ప్రవృత్తము.

నీ తువాలపై కొన్ని బిందువులు చిలుకరింపినచో, మనోగ్ధులకు నునానన నిన్నులవరించును.

ఈ క్రింది పరిమాణముల సీసాలలో నుండును.

చిన్నపైజా (అర డ్రాం) సీసా 1-కి రు 0-6-0

పద్మరకము పైజా 1-డ్రాం " 0-12-0

సోకపైజా 2 " " 1-4-0

పెద్దపైజా 4 " లేక 3 క్లౌస్సు " 2-0-0

వి. పి. ఖర్చులు బుడ్డి 1-కి 0-6-0, 8 బుడ్లకు 0-14-0 ప్రత్యేకము.

వలె, పట్టణములందలి ప్రసిద్ధమగు ప్రతిపాపులోను దొరకును.

అనేకమగు నకలు పెంట్లు కలవు. కావున, తాము కొనునపుడు సీసాపై:

వి, కార్డువైనను ఆటో డిల్ బహార్ అను పేరును పరిశీలింపుడు ఈ ఆటో

పైజాపైబయొక్క నులకులులగు పరిశీలనచేయ గోరువారి దిగువవారి

ప్రసినచో అకాకిమ్మర్తుగల నునాననకార్డు ఉచితముగ పంపుదురు

పోనుయేబంటు: అంగ్లొయిండ్లకా డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెనీ లెం 155, బామ్బాయ్ నీడు వీధి, బాంబాయి.

మద్రాసు యేబంటు: మెహతా ఫోటో కెమిస్ట్రీ, చైవాంబాడోడ్డు, మద్రాసు.

అమృతార్ణవ అవశేషము.

ఈ అవశేషము రక్తముచుట్టచేసి వీర్యమును పొచ్చిం ది బలముగా కలిగించి యున్నకేమనము చేసి చేతి కాలి మంటల పోగొట్టును. మెదడును చల్ల చేసి శరీరముగల తేజస్సును కలిగించును. దీర్ఘాయు, భేదము, తలనొప్పి, రొమ్మునొప్పి మొదలగువానిని తప్పుకొనివారిండును.

(219) అర్ధపాక డబ్బీ 1-కి రూ. 2-0-0.

వైద్యశాస్త్రీ యుజిశెంకర్ గోవింద్,

అశంకనిగ్రహ హోమధామం, 187, బ్రాహ్మ, మద్రాసు.

మలయ చందనము



(1251) పెగరోగమునకు మరారము మందు పుచ్చుకొనుచున్నట్లు ఎరిగిని తెలియదు. పర్యయ లేదు. పిచికారి మున్నగు కఠినవికీర్ణల పనిలేదు. రుచ్య మైన మామలయచందనము ఎటుపు తెలుపు, పచ్చ అను మాడు విధముల

పెగరోగమును మూడు పూటలలో మున్నును. డబ్బీ 1-కి 2-0-0

గంధర్వపార్వతి, రాజమండ్రి.

నర్వవృద్ధి విషసంజీవిని.

(రిజిస్టరు) (సీసా మార్కు)

586

యశముతో వచ్చువారు నంతోపముతో పోవుదురు.

గుణములేకని దుష్టావుచేయువారలకు రూ 100 ఇచ్చు.



ఇది ప్రతి క్షణమునందుండ కలసిన ముఖ్యోపద్రవము. అంన్య ముగానాని, కఠినమైనద్యులచే పొ ద్దగాంచబడియున్నది. ఎన్ని దినము లుండునను మందు గుణముమూలము లేలకను మాత్రమే కాక ఎలల, క్షుక్కు, పాము, బట్టి మొదలగు విషజంతువుల కాటులకు నుపయోగించును. కెల పాకెట్ 1-కి 0-8-0. పోస్టు 0-8-0. 1 డబ్బీ పాకెట్ కెల రూ 5-0-0. పోస్టు కేలు.

పి.కే.సారి 2 ప్యాకెట్లు కిస్సియమిగొనువారికి పోస్టు విశాం కర్తవలకు 100కి 25 రూపాయలు కమిషన్ నియ్యబడును.

విశవామా:— ధన లక్ష్మి కంపెనీ, ౨6 వెంకటేశ్వర్తి వీధి, సాకారుకేట పోస్టు, మదరాసు.

మంచి లాభము.

ముత్తయ్యగారి ప్రఖ్యాతిచెందిన కాబూలు

తెల్లనియింగున 10 కులముల వెట్టె 1-కి రు.1-0-0.

ఇనాం! ఇనాం! ఇనాం!

కాశీలో మూడుదినములు

ఇందు కాశీలో చేయకలసిన యాత్రలను

వికరముగా చెప్పబడుచున్నవి.

విలాసము:— 1827

కే ఎన్. ముత్తయ్య అందు కంపెనీ,

సిల్క్ హౌసు, కాశీ.

K. S. Muthiah & Co.,

Silk House, Benares City.

శ్రీమదాంధ్ర బ్రహ్మాండ పురాణము

(పద్య కావ్యము.)

వ్యాసమహర్షి విరచితములగు పదునెనిమిది పురాణము

లలో నిదియొకటి. ప్రపంచమెట్లు పుట్టిందో? కలభేదము లేల

కలిగె? ఆచారవ్యవహారము లెట్లుగానూ? ఈ మొదలగు

విషయము లెన్నియో యందు సుష్టముగ వివరింపబడియున్నవి.

గొప్పవారి గ్రంథములై మంచి యభిప్రాయమునిచ్చియున్నవి.

తైలి మిగుల నులభము. 900 పుటలు ఆత్మ్యత్రయ ప్రతిమాత్ర

మున్నవి. కెల 5-0-0. కర్పణ నేతే.

శ్రీమదాంధ్ర లలితోపాఖ్యానము

తైలి:— నులభము, మృదుమధురము, భావగర్భము

1000 పద్యములకలవు. మంచికాగితములపై అచ్చు. కాశీలో

తైండు ధర రు 1-8-0. పోస్టుఖర్చులు కేరు.

(26) జనమంచి శేషాద్రిచర్మ

అందుకు సంకీర్తుడు, దుష్టానినీపర్ మోక్షము కడము.

ప్రస్తుతపుదశకు తగినట్లు ప్రకర్తించవలయునని మేము భారతీయులను కోరుచున్నాము. జాతుల కట్టి తరుణము తరుచు లభింపకు. దేశమునకు ముక్తికలంగనున్నది. అది ప్రకృతియకలగవలెను; లేక హియేవయెడల నెప్పుటికిని కలగ నేరదు. భారతవర్ష మిప్పుడు చలిచి సంధిసభయందు భారతవాణి నాలలించవలయునని భగీరథప్రయత్నములను చేయవలయును. భారతజాతీయసభ డిసెంబరుమాసమునందు గూడును. దీనివిషయమై నిర్ణీతమౌదయముతో ప్రజాప్రతినిధులు సభకుదయచేయవలయును. తావత్పర్యంతము దేశక్షేయమును కోరుసంఘములు సభజాజిమి భారతవాణిని సంధిసభయందు ఆలకించి తీరవలయునని కోరవలసియుండును. దీనివిషయమై పనిచేయుదుని అంగ్లదేశములోని మన జాతీయసంఘమువారిని దేశీయసభాకార్య నిర్వాహక కర్తమవారు కోరవలసి యుండును. భారత ప్రజలయధార్థప్రతినిధులను సంధిసభకు వెళ్లుట కన్యకాగ మిత్రులవలయు ననియు లేదా స్వయంనియంతృత్వ ధర్మములను భారతవర్షమునకు కూడ వర్తింపజేయుమని ప్రకటించు దనియు వారు అంగ్లప్రభుత్వమును కోరవలయును. సార్వమెంటునందలి భారత బాంధవులను ఇతర బాంధవులను ఏమిడించి భారతీయుల కోరిక సరియైనదని నచ్చజెప్పవలయును. భారతీయులు కక్షించన లేకుండ పనిచేయవలయును. వారి శ్రేణునకు తర్రలోనే నిమగ్తి కలగగలదు.

హైదరాబాదు మ్యూనిసిపాలిటీ.

బంగళామన నిజాం రెండు మ్యూనిసిపాలిటీ లడవి

వేయబడినందున సింధుదేశమునందలి హైదరాబాదు మ్యూనిసిపాలిటీని గురించి బొంబాయి దొరతనమువారు చేసిన ప్రకటనమును మనము ముఖ్యముగా చదువలసియున్నది. వారికి మ్యూనిసిపాలిటీ పరిపాలన ప్రకటనముగా నుండుటచే ఆ సంఘమును తొలగించి దొరతనమువారు ప్రత్యేక సంఘము చేర్చెదమి. ఏమి మనరును నియమించిరి. ఆ సంఘమువారు పరిపాలనాధికారమును కమిషనరు కిచ్చి చక్కగా పరిపాలించి అక్కడికిని మరల చక్కబరచిరి. ఋణమును తీర్చిరి. కష్టములను తగ్గించిరి. అనవసరమును పట్టించిరి తగ్గించిరి. 1½ లక్షలను నిలువచేసిరి. ఇదిగదా నియోజకముగా రెండు వేల మంది మాత్రమే. ఇక ముందు 12000 మంది కాగలరు. వారిపలకు నియోజకపరిషత్ ప్రతి సభ్యు లికముందు సంఘముగ చేర్చుదురు. అందులకు కొంత కాలము ప్రస్తుత గాన ప్రత్యేక సంఘమే ఆరు నెలలవరకును పరిపాలించును. ఈ లోగా నియోజకమునకు కమిషనరు ఏర్పాటు చేయవలెను. మొత్తము కష్టముల సంఖ్యను 3 వంతులు చేసి 2 వంతులు నియోజకముగాను ఒక వంతు నియమితులుగాను ఏర్పరచవలెను. మహమ్మదీయులకు ప్రత్యేక నియోజకమునిచ్చుటలో సింధుదేశమునందలి ఇతరులకు మ్యూనిసిపాలిటీ లనుకొనించిన విధానమునే అనుసరించునని బొంబాయి దొరతనము వారు ప్రకటించిరి.

చాత్ర వరణ సభ

1918 సం. డిసెంబరు నెల 6-వ తేదీ శుక్రవారము.

అర్హులైన వారములు	సభ్యుల సంఖ్య	సభ్యుల సంఖ్య	సభ్యుల సంఖ్య	సభ్యుల సంఖ్య	సభ్యుల సంఖ్య
	24	24	24	24	24
గోపాలభూమి	80.5	68.8	...	88.70	48.86
వాల్మీకి	82.9	70.0	...	21.97	85.01
కాకినాడ	81.6	67.1	...	28.60	86.72
బందరు	82.9	67.0	...	48.82	88.71
గుంటూరు	86.2	68.8	...	28.29	81.11
కల్లూరు	84.4	70.8	...	46.80	82.08
చంద్రాపూ	88.4	70.6	...	60.68	48.78
హైదరాబాదు	81.7	65.1	...	20.40	80.95
అనంతపురము	85.9	64.6	...	18.80	28.79
బళ్లారి	85.8	68.6	...	16.71	19.70
కర్నూలు	86.4	67.5	...	20.89	25.80
కడప	85.7	67.1	...	18.85	29.59
తెలంగాణ	78.8	59.8	...	60.19	88.77
కల్లూరు	88.8	65.0	...	28.80	86.08
నీలము	86.2	65.7	...	20.65	87.44
కోయంబూరు	81.7	62.6	...	21.50	19.89

వాయుభారము ద్వితీయ దక్షిణభాగమున కొంచెము తగ్గినది; తదితరస్థలములలో నిండుమించు మారలేదు. నిన్న నూచింపబడిన వాయువిశిష్టము నిశ్చలస్థితిలో నుండి యుండవలెను; లేదా యేదో వర్షము ముఖముగా కొంచెము పొగి యుండవలెను. (పొగి గాన వాయువుల విస్తరణలో వీచుచున్నది; కాని యది బలాధిక్యమున గాంచలేదు. సముద్రము కొంచెము సరళముగానే యున్నది. సదరానుతీరమున వాయుగతి మందగించినది. సముద్రమున సాధారణముగ వే యున్నది. కాని, పొంబయలో మాత్రము ఈదరగాలిచే కొట్టుచున్నది. సముద్రమున ఏ డిడు దు కు గా నున్నది. మొత్తము మీద వాయు సంపదలను మందగించునని నున్నది. ఉష్ణస్థితి యందలి మార్పు లల్పము. ఒకటి యష్టస్థితి మామూలుగను మామూలునంటే తక్కువగనున్నది. రాత్రి యష్టస్థితి వైశాల్యమున దత్తమందలములలోను దక్షిణహిందూస్థానములలోను అధికముగనున్నది. మొత్తముమీద వాయుద్రోణ కొంచెము హెచ్చుగానున్నది. వర్షప్రాంతములందు గాలిలో తేమలేదు. ద్వీపకల్పములో మేఘము లధికతరముగ గలవు. మైసూరులోను దక్షిణమునను ఆకాశము నుబ్బు పట్టియున్నది. కొన్నిచోట్ల మేఘచ్ఛాదితమైయున్నది. ఎక్కడను వానపరిసరము తెలియరాలేదు. ఆకాశము ఉత్తరమున నిశ్చలముగాను దక్షిణమున మేఘ మయముగాను నున్నది. దక్షిణాగ్రమున నేడు వానపరిసర మున్ను.

ఆర్. ఎల్. జోన్ను, వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

సమకాలికాభిప్రాయములు

సముద్రస్వాతంత్ర్యము

ఈ విషయమున ప్రెసిడెంటు విల్సను చూపిన అపరంభ వాగ్విప్రాయమును పూర్వపు అమెరికా రిపబ్లికన్ ప్రెసిడెంటు రూసువెల్టు గారు వెల్లడించినారు. అమెరికావారు యధ్యక్షున కాటన్లముగా నున్నంతవరకు, జర్మనీవారి యధ్యక్షున ననుసరించి, జర్మనీవారికి సమీపమున నున్న దెచ్చి, స్వీడెన్, తీరములకు వెళ్ళు అమెరికావారి వాతవల్ల బోక్సము పుష్పకాను నున్న ఆంగ్లేజీయావారి కార్యమును నిరసించిరి. అమెరికా వారు యధ్యక్షున దిగిన తదనంతరము సంతకు పూర్వమునలేనే, ఇతర కాటన్లకార్యముల వాతవల్ల ఆంగ్లేజీయులు బోక్సము పుష్పకానునాదగని అభిప్రాయపడినది రూసువెల్టు గారుచూపినారు. అమెరికావారు యధ్యక్షున చేరినదానిగ వాకా నిరోధమునకు చాలబలము చేహరిన దని ప్రతిపాదించి తెలిసిన సంగతియే. విల్సనుగారికి వాకా యధ్యక్షునియమున చాల అనుభవము గలిగి నుండియు, నానిని పరునానగు మరలెవరో చేర్చుట చాల అశ్రద్ధకరముగా నున్నది. అదృష్టవశమున జర్మనులేలేము, వాకానిరోధమున లేప్పించుకొనియెదల లండను సగరమున నుట్టుకొని యధ్యక్షున విజయము గాంచి యుండు సరి రూసువెల్టు గారు చెప్పుటలలో నేమియు వింత లేదు. వాకాశాస్త్రమున వెక్కిరింపుకొనినది అధ్యక్షులు మహానుగాను, యధ్యక్షున విజయము గాంచిన దేశములు శత్రువుల స్వంతభావజ్ఞులను మరల వారికిచ్చుట వాకాశాస్త్రమున అనుభవముగనా కొప్పుకొన రని వ్రాసియున్నాడు. విల్సనుగారు ఎన్నిమాటలు చెప్పినను, అధ్యక్షులు మహానుగారి నిర్ధారతము ఆలోచించబడవలయును. (మదరాసు మెయిలు పత్రిక)

చంద్రవార్కరుగారి లక్షణము

నవ నారాయణ చంద్రవార్కరుగారు, తా మొక "సాంఘిక వ్యాసవాచక" మనుకొందురు. తమతగల అభిప్రాయము, ఇతరులకు సంపత్తియు గలదని వ్యవహరించుదురు. ఈ మధ్య యధ్యక్షులను సందర్శించున జరుపబడిన మహోత్సవములు, షాహిదానానిది సభలు విల్లింగ్డను దంపతుల గౌరవాధి నిజముగా జరుపబడినవియే తెలియచున్నారు. ఇంచేయు ముత్యము యధ్యక్షుల విరమింపబడి జాతము సమకాలినిదని ప్రజలు అభ్యుదయించేసికొని సంసో మనుచువారి. ఆరోజున పాలక దంపతులు నాగవీరులలో తిరిగినారా, లేదా యను విషయములు ప్రజలకు అవసరము. చంద్రవార్కరుగారు మాత్రము ఆనాడు గవర్నరుగారు, వారిభార్య నగరములో తిరిగినపుడు ప్రజలు వారిని గౌరవించి వారి పరిపాలనకు సంతోష మున్ను తెలిపియు, ప్రభుదంపతులు గిర్గాములో నున్నపుడు ప్రజలు ఎక్కడలేనిసంతోషము చూపినారని చెప్పుచుచున్నాడు. చంద్రవార్కరుగారి భావములు వింతలేనవి. తానుత్రాగినపుడు తనను సముద్రము ఎర్రగా కనబడినపుడు, ఈచిత్రము కోకో ప్రచారమున ప్రాగారి శక్తిసామర్థ్యములను వెల్లడించునని తెలుతురు. మొన్న శుక్రవారము వీరు సభలో మాటలాడిన పుడుసభ్యులు కరతాశ్చర్యము చేయుట సంభవించినది. ఇది విల్లింగ్డను ప్రభువుగారి సత్పరిపాలనాగౌరవాధి మే యని చంద్రవార్కరుగారి తలంపు. సంగతి సందర్భములను చూడక, ఇంకల నొక మానవుడు చేయుటయు అది యొకచిత్రమేయని చెప్పవచ్చును. (బొంబయి ప్రాంతికపత్రిక).

వెల్లింగ్డను ప్రభువుగారికి వీడ్కోలు.

5-వ తేదీ సామంతాలమున బొంబాయి పురమందిరమున బొంబాయి రాష్ట్రమునందలి స్త్రీలు సభ చేసి వెల్లింగ్డను ప్రభువుగారికి వీడ్కోలు పు గౌరవమున తెలిపిరి. ఆంగ్లేజుల యందు పాదుసలలి ఉరుడుభావమును అలీషాసతి, గుజరాతీ భావమును జహంగీరుసతి, మహారాష్ట్రమున ర నెడీసతిగారు పత్రికములను చదివిరి. ఆపత్రికములను అమూల్య పేటికలలో నిడి సమర్పించిరి. ఒక గొప్ప మరకతమును 24 వేల రూపాయలను సమర్పించిరి. బొంబాయి కాటకనిధి కా మొత్తము నొసంగితిమని ప్రభువుగారు నడిచిరి. జాగ్రత్తసంఘ భోజనము. వెల్లింగ్డను ప్రభువు సంఘసంస్కరణ ప్రయత్నము ఫలించినది. బుధవారమునాడు ఘోషాస్త్రీల క్లబ్బును ప్రభువుగారు తెరచినపుడు విందు జరిగినది. ఆ గాఖాను, పెట్టు, జహంగీరు, మహతా, నెదకోస్సు, ఫజుల్బాయికరింభాయి, ఇబ్రహీం రహీంతులా, సతులను కనివార చే గంగారును మరి 40 మంది వివిధవర్ణములకారుల స్త్రీలును ఏకపక్షి భుజించిరి. ఈ రీతిగా స్త్రీలు భుజించుట కదియే తొలిసారి.

కట్టుబాదీలు బొంబయిలో ప్రవేశించుట

కట్టు బాదీలు రెండవ సంఘమువారు నిన్నటిదిము ఈజిప్టు నాకవైదచ్చి బొంబయిలో ప్రవేశించిరి. ఇందు 19 హైదరాబాద్ గొర్రులన్నాడు. మహమ్మదీయుల వీరు ఆతెగ్గాండగు శేఖర్ దిగిన వెంటనే గొప్పవైద్యులతో ఆహ్వానించబడిరి. లన్నియు జరిగిన పిదప రిసాదాను ఆబుబూసింగు సర్కేరియా గారు తా ను పడి కట్టుబాదీలను గూర్చి తెలియజేసిరి. తమకష్టములను నివారించుటకు బ్రిటిషు ప్రభుత్వము వారివచ్చిన గొప్పసహాయమున కంఠము వందనపూర్వము లర్పించిరి. వీరియువకాశాసాంఘమున నెండు లాక్ నేనాని అభినందించెను. కట్టుకట్టుముల నోచ్చుకొని బ్రతికి వచ్చిన యోధులకు సార్వభౌమునకును, ఆయావారోగ్య విద్యుత్తుమును ప్రసాదించుటకు గాక యని సరమేష్వరు సార్పించిరి. తమ కష్టములను గురించి ఆబుబూ సింగుగారు చిత్రముగ ఆహ్వానికేలు ఆపు ఇండియా పత్రికా ప్రతినిధితో తెలియజేసెను. తమకు లిండినాద ప్రచారమందెనెను. గ్రామమున గల ఆంగరములు అన్నియు కంటకాకాదావేసి వెతకబడినవి. దొరికి సంకరము ఆహారపదార్థములను బాగ్ర తే నేరి. రోజు 1-కి విసిరిన మూడు ఆవుల బ్రాన్లి ఈ బుడిదని వంట చేతకు నూడ కలుపుపట్టింది. ఉప్పులేదు. మంచదార లేదు లేయకులేదు. ఈ మహాదృష్టల బాగ్లితో కొంచెము గుడ్డులు మాంసమునూడ ఈబుడిదని. గుడ్డులు ఎక్కువ కొత్తవుతోడను, చెడ్డమైన తో ను వంటలేని కొంటిమి చానగా మిగిలిన గుడ్డులను రోజు 1 కి 4 పానుల ఈతకల్ప లిండిగ నిచ్చిరి. కంచర గాడిదలకు రెండుపానుల ఆవు లీయబడినవి. లేయకుకు బదులుగ ఖమ్మారపుకాయ, గుడ్డులు ఉపయోగించినారును. పొగాకుబయలు ఆవులను వాడుకొంటిమి. లిండి దొరకునా, నేనలకు చచ్చునా యని గోరించి నేనానిని ఆడుగ వీలలేదని జెప్పి మనము శత్రువుల వశముకావలయుననియు అందులకు రాయబారములను జరుపవలయుననియు రిసాదాగారికి తెలియజేసెను. ఏప్రిల్ 27-న తేదీ కేవలముతోటపుకామెండు నేనాని కేవలముతోకమును వాస్తవము ధరించి తురుష్క శిబిరముల కేగి రాయబారములను జరుపుటకు ప్రయత్నించెను. ఈక్రింది వార్తను ఉత్తరకామెండు గారు పంపిరి:-

"ఆకలి కోర్కెలేక నేన లొంగిపోవలసి వచ్చినది. తమ యను ఆహారపదార్థముల సంపుటకు ప్రయత్నించుచు" చతురకు ఏప్రిల్ 29 తేదీన పటాలము లొంగిపడినది. మారుస్తుల మూటలను నెత్తియెత్తి వెల్లింగ్డ రెండు నెలలు స్థలము విడిచి స్థలముకు పోయినారును. భారతీయోద్యోగులు కోనియా కంపణిడిరి. మహమ్మదీయోద్యోగులు ఎక్స్ నారుకనుకబడిరి. ఆతరువాత 2½ సంవత్సరములు పడగాని కష్టములు పడినారును. బ్రిటిషు ఉద్యోగులు కాస్తాచికిరి నేనానులు పురుగునగుంపోబడిరి. తురుష్కులు తమ కొనవ్యవసాధ ఇంత యని నుడువకాల మనది.

ఇండియాదొరతనమువారి సమావేశము

రాజప్రతినిధిగారు బంగళామన నుండగా కలకత్తాగరమున ఇండియా దొరతనము వార్యనిర్వాహక సంఘమునావేశము జరుగగలదు. మార్చి 21-న తేదీన జరుగ ఇండియా కాసనసభలో ఆర్థికశక్తి ముపపాదించ బడును.

సాక్షిలో పాల్గొనుట కళాకారులు:- పరిగ్రామిక సంఘము వారి నివేదికమును దుపపాదించబడిన పానిభాషిక కళా కారులగుర్చి వర్ణించుటకు ఇండియాదొరతనము కార్యదర్శి హెన్రీమార్కుగారు సాక్షికివెళ్లెదరు.

కారణం బ:- ఇది స్త్రీలకోర్కెని నుడు వాకుకము. సంఘదురాచార సంస్కరణమునకు మార్గ ముండుకావలసింది. గంకరు జరిగితిరవలయును. 1918-19-0 హాస్టెటి కేసు. విద్యుత్తుకాకార్యాలయము, 7 కలలుకట్టింది, మదరాసు.

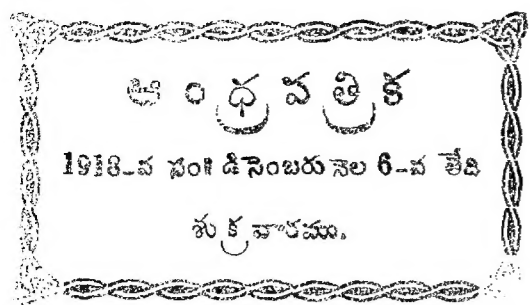
ఆంధ్రోద్యమము.

ముద్రాపకము దాండ్ల ముహూపసభలయందలి

సాక్షి సంఘాధ్యక్షులు, సభాధ్యక్షులు, యువకాశాసాంఘములు, వారి చిత్రపటములు, సభా తీర్మానములుగలవు.

తల యె 1-8-0. హాస్టెటి కేసు.

ఆంధ్రోద్యమ కార్యాలయము, 7, కలలుకట్టింది, మదరాసు.



ఫిజీదీవులు: భారతీయులస్థితి

సి. యస్. ఆంధ్రానుగారు డిసెంబరు మాసపు మాడరక్ రివ్యూపత్రికలో ఫిజీదీవులందలి హిందూదేశీయుల స్థితిని కనుల గట్టినటుల వర్ణించుచున్నారు. ఇంకొక వ్యాసముతో వారి రెండవ నివేదికము పూర్తియగును. స్వార్థము వీడి, విశాల హృదయముతో దుర్బలులగు నన్యదేశీయుల కష్టవిధులముల గనిపెట్టి, తన్నివారణార్థము పాటుపడెడి ఆంధ్రాను, బిసెంటు, ప్రదేశాధిపతి మొదలగు నాంగ్లేయులుండుటచేతనే, ఆంగ్లజాతి ప్రఖ్యాతి సంతోషపడుచున్నది. ఆంధ్రాను గారితనరకును ఇండోచరు వద్దతియొక్క చరిత్ర, దాని ఫలితములగుట్టి, వివరించియుండిరి. ఈ మాకు ఫిజీదీవులందలి భారతీయుల నైతిక స్థితి గుట్టి వర్ణించుచున్నారు. ఈ వర్ణన, జడివిన కొలదియు, హృద్యకరముగ గన్పించుచున్నది. భారతీయులకు స్వాతంత్ర్యము, ధనసంపద, శరీర దార్ద్రత, మొదలగునవి తరిగి పోయినను, వారి వ్యక్తిత్వము నింతవరకును నిలిపినది వారి నైతిక సౌప్యమని చెప్పవచ్చును. ఫిజీదీవులలో భారతీయులు ముఖ్యముగ గోల్పోయినది నీతి యని తెలిసినపుడు ఎవరి కయినను సంతాపము గలుగక మానదు. ఫిజీభారతీయులు తమకు మిగిలిన ముఖ్యసంపదను గోల్పోవుట విపాదకరము. వివాహబంధమునకు భంగము గలిగినది. తన్మూలమున బలవత్కరణము లతిశయించినవి. భార్యభర్తను విడిచి పెట్టుట సామాన్యచర్య యయినది. ఇంకను బహిరంగముగ దెలుప నసహ్యకరముగ నేరములు వృద్ధియైనవని, ఆంధ్రానుగారు దెలుపుచున్నారు. ఇందుకు, ప్రజలే బాధ్యులుగాదు. దీనికి మూలకారణమంతయు, ధనార్జనము నింతమై కూలీలను యిష్టము వచ్చినటుల గొంపోవు పద్ధతియే యనుట, తథ్యము.

వైవాహిక ఛిద్రములే భారతీయుల మనముల నాందోళపరచుచున్నవట. ఈ విషయమై వారిలో నశాంతి రానురాను అతిశయించుచున్నది. ఇండోచరువద్దతి ఆపివేసుబడి, హైందవ ప్రవాస మరికట్టుబడినను, ఉపశాంతి మాత్రము గలుగుట లేదు. ఇండోచరు కంట్రాక్టుల కాలమొకను కూలీల నేకులకు ముగియలేదు. అటుల ముగిసినవారిని హిందూదేశీయునకు గొంపోవుటకైనను స్థిమదులభించుట లేదు. కూలీల పిల్లలు, తలితండ్రులకన్న నెక్కుడు దురభ్యాసములకు లొంగుచున్నారు. చాల సందర్భములలో, పిల్లవాని తండ్రిపేరే దెలియదు. ఇంత యేల? కుటుంబజీవన మనునది యసంభవ మగుచున్నది. పిల్లల నేరము లిందుచే, వివరీతముగ బెరుగుచుండుటలో వింత యుండదు. ఆంధ్రానుగారు, మిషనరీలు, మొదలగు నితరుల గూడ విచారించగ, వారు గూడ నిట్టి దుఃఖ పూరితముగ కథనే దెలుపసాగిరి. భారతీయ పరిశ్రామికు లా ద్వీపమునందు రాకముచుపే, స్వదేశమునం దవినితపరులుగ నున్నారని, ఫిజీవారు దలచుచున్నారు. కాని ఈ యూహ ఎంతమాత్రము సరిగాదు. ఇండోచరు వద్దతినుండి బయట పడి గ్రామజీవనము జేయుచున్న కూలీలస్థితి ఫిజీదీవులందే చాలవరకు బాగుపడుట జూడ, ఇండోచరు చదులు పూర్తిగ దొలగిన పిమ్మట భారతీయులకున్నతస్థితి ప్రాప్తించ నున్నదని యూహించవచ్చును. కూలీలలో పెచ్చుపెరుగు చున్న యవి నీతికి ఆంధ్రానుగారు రనేక కారణముల దెలుపుచున్నారు. మొదటి కారణము, కూలీలను గొనిపోవు పద్ధతి యని చెప్పవచ్చును. కూలీలుగ గొనిపోబడినవారిలో నధిక సంఖ్యాకులు మోసపూర్వకముగ దీసికొనిపోబడినవారే. రిక్రూటింగు ఏజెంటు లీ ఫిజీదీవులవారు. వీరికి తలకింత చొప్పున ధన మొసగబడును. అందులో, మగవారికన్న ఆడువారిని దీసికొని వచ్చుచో, ధన మధికముగ నీ కుబుజుచు. ఇట్టి ఏజెంటులు ధనాకాంక్షచే, నెట్టి దురాగతమున కయినను పాల్పడుదు రనుటకు సందియము లేదు.

రెండవ కారణము, స్త్రీపురుషసంఖ్యా తారతమ్యము. చాలకాలమువంతును మగవారు 100 మందికి ఆడువారిని కిరి కన్న తీసికొన రా గూడదను ఉత్తరువు ప్రబలియుండెను. పిమ్మట, హైందవ ప్రభుత్వమువారి ప్రోద్బలముచే, ఆడువారిసంఖ్య 100కి 40 వరకు పెరిగెను. అంతటి తో నీ సంఖ్య నిలిచిపోయెను. ఇట్టి తారతమ్యము ప్రబలియుండునపుడు, స్త్రీ పురుషులలో అవినీతి పెరుగుటలో నాశ్చర్య మే ముండును? మూడవ కారణము, కూలీలు నివసించెడి వసతి గృహములు. ఇటీవల, తోటయజమానులు వంచదార పరిశ్రమవలన వివరీతపులాభముల గడించిరి గాని యీలాభములో నొక నిశమునయినను కూలీల లాభము నిమిత్త ముపయోగించలేదు. ఇప్పుడిప్పుడే కొంత సంచలన మివిషయమై గలుగుచున్నది. కూలీల ఇండ్లలో సరియగు గాలియైనను బ్రవేశించుటకు వీలుండదు. కరి శుభ్రమునకు దాపులేదు. ఒక గృహములో 24 గురు పురుషులును, 6 గురు స్త్రీలుండెదట. మరి యొక గృహములో 19 మంది పురుషులును, 6 గురు స్త్రీలును నివసించుచుండిరి. పెండ్లియైన వారు వేరుగ నివసించుట కెక్కడను అవకాశము లేదు. ఇట్టి పరిస్థితులలో కుటుంబవృద్ధితన, నైతికసంపదను, సంతోషించుకొనుట దుర్లభము. వివాహితులకు ప్రత్యేకపు రేపాటుల గావించుట కెంతయో వ్యయముతో నిమిత్త ముండదు గాని, యజమానులకు కూలీల నీతివిషయ మంతముఖ్యమని దోచలేదు.

నాల్గవ కారణము, స్త్రీలకు వైద్యసహాయ మిచ్చుకీ స్త్రీవైద్యులు లేకుండుట. రాజప్రతినిధిగారి విషయము కొంత శ్రద్ధ వహించి, తగిన చర్యకు గడంగుట సంతోషదాయకము. తోటలలో కూలీల జీవన మతిదుర్భరముగ నుండుటచే, ఆత్మహత్య లధికమగుచున్నది. పురుషులు తమ దుస్థితిని మరచుటకు, దుర్మార్గవృత్తుల నవలంబించుచున్నారు. స్త్రీలు స్వల్పసంఖ్యాకులై బాహ్య ప్రపంచసంబంధములేక, పురుషుల దురువృత్తిలోబడుచున్నారు. దీనికితోడుగ, హిందూ మహమ్మదీయ శాస్త్రానుగూణ్యముగ గావించబడిన వివాహములు చెల్లదగినవి గావని ఫిజీవార లనుటచే, వివాహబంధము సడలిపోయి, అనేక కేసులు సంభవించినవి. నూతనముగ నొక వివాహ శాసనము గావించబడినది. ఈ శాసనముక్రింద స్థితి గతులు కొంతవరకైనను బాగుపడునని యూహించెదము. హిందూ గృహములలో నుండెడి పవిత్రబంధము లన్నియు, ఫిజీ దీవులలో రూపుమాపినవి. పిల్లలు పెద్దలు అవినీతిలో బెరుగుచున్నారు. గాంధీగారు సూచించినటుల, కూలీల రిక్రూటింగు

సంసారములనుండి స్త్రీపురుషుల నడబాపి, ఫిజీదీవులకు బుపి. వల్ల గ్రామములం దుండెడి సాధువులగు భారతీయులు నూతనపరిస్థితులలో వదలివేసుబడి, యజమానులక్రింద బానిసతనము ననుభవించుచు, సద్గుణముల నన్నిటిని కోల్పోయి, సాంఘికపు కట్టుబాటుల వీడి, తమకును తమ దేశమునకును అపకీర్తి దెచ్చుటలో వింత ఎన్నియు లేదు. మలయాద్వీపములో ఇండోచరువద్దతిలేక, కూలీలు స్వేచ్ఛగ నున్నారు. కాని ఫిజీదీవులందువలె, ఆద్వీపమునందవి నీతి బెరుగ లేదు. అందుచే, ఇండోచరు వద్దతియే ఈ దుర్దశకు కారణము స్పష్టమగుచున్నది. ఇండోచరులోనుండి బయటపడి స్వేచ్ఛ ననుభవించువారు సాఖ్యము ననుభవించుచున్నారు. ఈ కంట్రాక్టులన్నియు పూర్తిగ రద్దయినగాని, అవినీతి రూపు మాయును. ఫిజీదీవులలోనే, స్వేచ్ఛ ననుభవించుచున్న భారతీయులు యూరపీయరులతో సమానముగ తలయెత్తుకొని తిరుగుచున్నారు. వీరలనేకులు విశ్వర్యవంతులగుచున్నారు. భారతీయుల నుష్కితిని బాపుటకు ఆంధ్రానుగారు ముగ్ధములను సూచించిరి. ఇండోచరు కంట్రాక్టుల నన్నిటిని వెంటనే రద్దుపరుప వలెను. అవివాహితులకు, హిందూదేశీయునకు నెడలి వివాహము జేసికొనుట కవకాశ మొసగవలెను. వివాహితులగువారలకు ప్రత్యేక వసతి గృహములు నిర్మింపబడవలయును. వైద్యశాలలలో స్త్రీవైద్యులను నియమింపవలయును. సంగ్రామము ముగిసిన వెంటనే రాకపోకలకు స్థిమరు సౌకర్యముల నేర్పరుపవలయును. ఆంధ్రానుగారు స్వయముగ కష్టనుఖముల పరికించి, ఈ నివేదికను తయారు జేసిరి. అతిశయోక్తుల బలుకుటకు ఆంధ్రానుగారు పూచుకొనలేదు.

అటులయినను, మార్పు అను గౌరవనీయ సభ్యులు ఫిజీ శాసననిర్మాణసభలో ఆంధ్రానుగారి నివేదిక మంతయు అన్యతాపూరిత మని తీర్మానము పాపాదించెనట. హోరి కుప్ప అను తోట యజమాని యీ తీర్మానము నామోదించెనట. ఈ తీర్మాన మెక్కిగ్రీవముగ శాసన నిర్మాణసభవారిచే సంగీకరింపబడెను. ఆంధ్రానుగారెంతయో జాగరూకతతో నిషయ పరిశీలనము గావించిరి. తోటయజమాను లేమాత్రము మేలు జేసినను వారిని తగినటులపొగడిరి. కాని ఆంధ్రానుగారు నిష్పక్షపాతబుద్ధితో గావించిన విచారణా ఫలితము లా యజమానులకు రుచింపలేదు. యజమానుల దుశ్చరితములను కనుల గట్టినటుల వర్ణించుట, వీరికి మిగుల కష్టముగ తోచియుండవచ్చును. ఇండోచరు విధాన మూపివేయబడినను భారతీయుల దుస్థితి యొకను బాగుపడలేదు. మే మిదివర కనేకమారులు తెలిపినటుల భారతీయులు స్వదేశమున స్వాతంత్ర్యము బడసినగాని, విదేశములందు గౌరవించబడదు. స్వపరిపాలనా సాధనమే, వారి కష్టములనెల్ల గట్టెక్కించును. అందుచే, యీ ప్రధాన సమస్య పరిష్కారము నిమిత్తమై, హైందవ నాయకులు తమ యావచ్చుకీని కేంద్రీకరింపక తప్పదు.

సంధి

విల్సనుగారు 13-వ తేదిన వ్యారిసు నగరము జేరెదరు. వీరు అమెరికా ప్రతినిధులకు నాయకులుగ నుండి, సంధిసభలో పాల్గొనెద రని తెలిసికొనుట కెంతయు సంతసమగుచున్నది. ఈ లోపల, వివిధదేశ ప్రముఖులు తమ యిచ్చవచ్చిన యభిప్రాయములను వెలిబుచ్చుచున్నారు. వాల్టరు లాంగుగారు, జర్మను అధినివేశ రాజ్యములు,

బ్రిటీషు సామ్రాజ్యములో జేరవలె నని గోరుచున్నారు. రూజువెల్టుగారు విల్సనుగారు సూచించిన సముద్రస్వాతంత్ర్యము చేకూరుచో, మానవ స్వాతంత్ర్యమునకు భంగము గలుగునని వాదించుచున్నారు. అనేకులు విల్సనుగారు సూచించిన 14 నిబంధనలకు మించిపోవుచున్నారు. ఇట్లవలె హరిము గోరుట విషయమై వేరేవారు అభిప్రాయములు వెలువడుచున్నవి. జర్మనులు యుద్ధవిరామపు షరతులను కార్యాచరణలో జెట్టుటలో నాలసించుచున్నారు. అందుచే సంధిసభ యింకను వెనుకకు బోవునేమో యని తలపబడుచున్నది. మిత్రమండలివారి టిటివల ఆంగ్లదేశములో సమావేశమై, సంధిసభలో నివేదించుటకై కొన్ని తీర్మానముల సంగీకరించిరి. ఈ తీర్మానము లెవ్వయో బహిరగతము గాలేదు. జర్మనీని తగు రీతికి శక్షించుట యవసరమే. కాని యుద్ధానంతరము శాశ్వతశాంతి సమకూరుటకు, విల్సను గారి 14 షరతులను ఆచరణలో జెట్టుట యవసరము. శత్రుదేశములో నిరంకుశత్వమును మిత్రమండలి వారి రెట్టి యుద్ధాచరమానసముతో రూపుమాపిరో, అట్టి భావముతోనే స్వాతంత్ర్యోద్ధరణమునకు గూడ సాయపడవలెను. ఆ సంధిసభమున నేడేతెంచిన నేషను పత్రికా వాక్యము లెంతయు సముచితములుగ నున్నవి. “నీచు, హర్డెనుబెర్గు నాటి ప్రజాదేశము, విపరీతపు దేవతల నాశ్రయించి ద్రిమ్మడికిగినది కాని, నైతిక సంబంధ మగు తిరుగబాటు సూచన లిప్పుడేపుడు పొడగట్టుచున్నవి. జర్మను ప్రజలలో నీతి ప్రవేశించుచున్నపుడు, అది మనల నే మాత్రము విడనాడకుండ కాపాడుకొనవలెను.”

“ప్రెసిడెంటు విల్సనుగారు తొలి కడివటి సంవత్సరములో, తన సంధిషరతుల సంగీకరింపవలయునని ఉభయపక్షములవారిని గోరియున్నారు. ఉభయములను వీటి సంగీకరించిన సంతసమే. అటులగాక, 14 షరతులను, మిత్రమండలి వారి మిగిలిన ఉదారాశయములును, సఫలము గానుచో, ప్రపంచము నంతటను ఇష్టము వాటిల్లును,” మిత్రమండలి వారి సమయమున యూరపు ప్రజల స్వత్యములనే గాక, స్వయంసిద్ధయసూత్రము ననుసరించి ఆసియా, ఆఫ్రికా ప్రజల స్వత్యముల గూడ సంధిసభయందు గాపాడెదరుగదా! విల్సనుగారును, లాయడుజార్జి గారును ఏకీభవించి, తమ వాగ్దానములను నిరాఘాటముగ చెల్లించుచో, ప్రపంచదేశమును శాశ్వతముగ బునాదులపయి నిలువజెట్టి, ఎల్లరకృతజ్ఞతలకు బాతులు కాగలరు.

క్రూరభువుగారి ప్రసంగము
భూపేంద్రనాథబానుగారి యువన్యాసమున కధ్యక్షత వహించుచు, క్రూరభువుగారు భారతీయుల యుద్ధసేవను ప్రశంసించిరి. మెసపొటేమియా, పాలెస్టీను రంగములలో అంత్య దినములలో, భారతీయులైన వైనికులే భారమునంతను వహించి విజయము బహిసిరిని, వీరు నుడివరి. హిందూదేశము, పారమార్థికతకు ప్రసిద్ధి గాంచిన దనియు, యూరపుఖండమునందెల్లను ఆంగ్లదేశమునకే నెక్కుడుగ పారమార్థికబుద్ధి గలదని ఒక జర్మను ప్రముఖుడు తమతో నుడివరియు, క్రూరభువుగారు కలిగిరి. అందుచే హైందవమానసమును బాగుగ కనుగొనిన కొలదియు, అభివృద్ధి కవకాశము గలదని, వీరు నుడివరి. ప్రద్రాభగారు సూచించినటుల, హైందవవాదర్థములు ఆంగ్లేయప్రముఖుల మానసవిధిని

బోరుచున్నవి. క్రూరభువుగారు మాత్రము, భారతీయుల నాగికులని ఆంగ్లేయహైందవులవలె దెలుకకుండుట సంభావ్యముగ నున్నది. క్రూరభువుగారి వంటివారు, హిందూదేశము తన ధర్మమును నెరవేర్చుటకు స్వయంసిద్ధయసూత్రానుసారమగు వ్యవహారమున బడయుట యవసర మని ప్రకాశించి, తదాశయలబ్ధికై కృషి సలుపుచో, వారి పొగడకు సార్థకత గలుగును.

విచిత్రకారణము
పంజాబు శాసననిర్మాణసభలో, మాంటాగూ విధానముగూర్చి చర్చించుచున్నపుడు, ఇతర సభలలో నున్న ఆచారమునకు వ్యతిరేకముగ ఉద్యోగ సభ్యులు గూడ పాల్గొనిరి. అందులో నొక ఉద్యోగి, పంజాబురాష్ట్రమున భారతీయులకున్న తోడ్పాటులను లభించెనేని, మద్రాసు వాసులను ఎంత దేశీయులను వాటిని పూర్తిగ నాశ్రయించెదరనియు, ఈ విధి పంజాబు దేశీయులకు నష్టదాయక మగును గావున, భారతీయులకున్న తోడ్పాటుల నొసగగూడ దనియు, వాదించెను. ఛాందరిలాల్ చందను సభ్యుడు వెంటనే తేచి పంజాబు దేశీయుల కీ యుద్యోగములు ప్రసాదించబడునాయని ప్రశ్నింపగ, అందుకు ప్రత్యుత్తరము లేకబోయెను. భారతీయుల బైకి రాసియకుండ, కొందరధికారులిట్టి యభ్యంతరముల సూచించుట, హాస్యాస్పదము. మాంటాగూగారు మాత్రము, భారతీయుల రాజకీయాభివృద్ధిని నడుపుచు, అధికారులే తగినవారని తమ నివేదికయందు సూచించి యున్నారు. మాంటాగూగారి విధానము ఆచరణలోనికి వచ్చునప్పటికి ఎట్టి నిరోధముల నెదుర్కొనవలయునో యూహించుట సులభము.

హైదరాబాదు మ్యునిసిపల్ సంఘము
సింధు రాష్ట్రమునందలి హైదరాబాదు మ్యునిసిపలు సంఘపు హక్కులను బొంబాయి ప్రభుత్వమువారి దివరకు దొలగించి యుండిరి. ఇటులనే పంగదేశ ప్రభుత్వమువారు రెండు మ్యునిసిపలు సంఘముల స్వాతంత్ర్యము దీసివైచిరి. బొంబాయి దొరతనమువారు తిరిగి యోచించి, హైదరాబాదు మ్యునిసిపలు సంఘమునకు స్వాతంత్ర్య మొసగుచున్నారు. స్థానిక స్వపరిపాలనా సంస్థలపై అధికారులు తమ యిచ్చవచ్చిన చర్య దీసికొనుట కధికార ముండునంతవరకు, ప్రజాపరిపాలనము నామమాత్రావశిష్ట మగుచుండును. అందు కనియే, కాంగ్రెసు సభవారు సంస్కరణ విధానమందలి నిరోధములను తొలగించిన గాని లాభ ముండదని, యద్దోషించిరి.

విశేషప్రయాణములు:— విశేషముల కేగగోరు వారికి ప్రయాణపు చిట్టనిచ్చు విషయమున ఇండియా దొరతనము వారి కంప్లైట్లను నియమించెదరు. రాష్ట్రీయ సంఘములను గూడ నెవ్వరెవరు.

నవంబరు 29 వ తేదీన వైకాం యికా కల్లగొండలో ఆంధ్రసంస్కృతి భావాలను యొక్కము, ఆంధ్రభావము క్కము పురోవృద్ధికై ఆలోచించునిమిత్త మాంధ్రీయమానస సభ యొకటి సమావేశమైనది.

డిశంబరు 14 తేదీ శనివార ముదయమున ఎస్. ఎస్. బాపా వాకవై బొంబాయి కొత్తగర్మరుగాను పుకేకొ చెదరని బొంబాయి దొరతనమువారు పుకటిందిరి. వీరికి మామూలు మర్యాదలు జరుపబడెను. 8-15 గంటలకు ఉదయము అవలోబందరుడగర్ల దిగెదరు. ఈలోకానే బిల్లింగ్లను పుకపుగారు ఆనాకమిడినే ఇంట్లాండుకు సాయంకాలము 5 గంటలకు వెళ్లెదరు పుకటించబడినది. ఈయన ఏడెక్ దగ్గరకు జాపువరకు వీరికి జరుగవలసిన మర్యాదలు జరుగును.

స్థానిక వార్తలు

హైకోర్టు:— క్రిష్ణము నెలవైదినముల సందరమున హైకోర్టు ఈనెల 28 వ తేదీ సోమవారమునండి, జనవరి 4 వ తేదీ శనివారము వాటివరకు మూయబడును.

మదనపల్లి తాలూకాబోర్డు:— మదనపల్లి తాలూకాబోర్డునకు ఆనధికారాధ్యక్షుని సభ్యులు ఎన్నుకొను స్వాతంత్ర్యము రాబోవుమాసమునండి ఈయబడునని తెలియుచున్నది.

ఉపన్యాసము:— బ్రహ్మశ్రీ వి. సోమశేకరగార తంబుకెట్టివీధి యందలి 200 నెంబరు గృహమున ప్రతిభుక్త వారము, శనివారమురాత్రులయందు శ్రీమద్భాగవతము నందలి విషయములను, ఆదివారమురాత్రులయందు శ్రీ కృతాచార్యులవారి చరిత్రమును గురించి యుపన్యసించురు.

ప్రాచ్యపరీక్షలు:— ప్రాచ్య పరీక్షల విషయమున మదరాసు విశ్వవిద్యాలయమువారు ఆక్టోబరు 25 వ తేదీ నాడు చేసిన మార్పులను మదగాను ప్రభుత్వమువారు 1904 సం॥ ఫు ఇండియను యూనివర్సిటీస్ ఆఫ్ 25 వ సెక్షను ననుసరించి యాయబడిన అధికారిమునకు సంగీకరించినారు.

కలవలసోదరులవై ద్వాలయము:— నెల్లూరులో కలవలసోదరులచే నిర్వహింపబడుచున్న ఆయుర్వేద ధర్మవైద్యశాలయందు నవంబరులో 5849 మంది రోగులకువైద్య సహాయ మియ్యబడినది. అందు శ్రీలు 1814 గురు. పురుషులు 3505 గురు. ఆశుదినము వైద్యాలయమునకు వచ్చువారి సంఖ్య సరాసరి 178

దేశీయప్రార్థన సమాజము:— ఈడిసంబరునెల 8 తేదీ ఆదివారము సా॥ 8 గం॥ మదరాసు జార్జిటౌన్ స్ట్రీట్ ముత్యామొదలివీధి 29 నెం॥ వైశ్యసంఘం పాత కాలభవనమున నొక ప్రార్థన సభ జరుగును. చేపూరు మున్షీరయ్య కొంత కీర్తనలుగాను, పద్యములుగాను, మాటలుగాను వైవప్రార్థన సల్పును. శ్రీపురుషు లెల్లవారు దయచేయ ప్రార్థింతులు.

వివాహశాసనము:— నిన్న సాయంకాలమునందు చింతాద్రిపేట హిందూమతసభ వారి క సభ నొకటి, అందీ కాసనము ఆకాశ్రీయమనియు మతాచార కక్షానానికము లేని వారి కిట్టికాసనములవలన కలుగబోవు అనర్థములను దేశస్వాస్థ్యమునకు భంగకరములనియు, కావున వెంటనే ఇట్టివర్తనంకర కారణభూతముగు బిల్లును ప్రోపి వేసి మతాచారములందు తామువహించుచున్న మాధ్యమ్యమునే ఇష్టమును వహించుచు బిల్లును ప్రోపి వేయుటయునని తీర్మానించుచు ఆతీర్మానమును మదరాసు గవర్నరు గారికిని గవర్నరుజనరలు గారికిని పంపుటకు నిశ్చయించిరిని యొకరు వార్తయచున్నారు.

ఆంధ్ర రాష్ట్ర జాతీయ సభోపసంఘము:— కొండ వేంకటప్పయ్యగారిట్లు వ్రాచున్నారు: వైసంఘమువారి సభ బెజవాడలోమాడపాటి వెంకటేశ్వరరావుగారి టౌను హాలులోఈనెల 7 తేదీ శనివారమునను, 8 తేదీ ఆదివారమునను, ఈక్రింద నుదాహరించిన విషయములను తీర్మానించుటకు సమావేశమగును గాన తాము తప్పక దయచేయ ప్రార్థింతులు. సభ 7 తేదీ సాయంకాలము 3 గంటలకు ప్రారంభ మగును. (1) (Franchise Committee) వారికి ఈసంఘము పక్షమున పంపవలసిన నివేదికము. (2) రాబోవు దేశీయమానససభలో సంస్కరణప్రణాళిక తీరుమానములను మార్పులనైన ఆవశ్యకత, (3) జీ. రామేశ్వరరావుగారి అభిప్రాయత కభోపసంఘ సభ్యత్వమును గూర్చిన యాత్రము. (4) లండన్ పట్టణములో దేశీయమానససభ జరుపుట, తిలక్ గారిని సంధిసంఘములో సభ్యులుగా చేర్చుటకు ప్రయత్నములు మొదలుగువానిని గూర్చి. (5) అరసరములగు నిరసవిషయములు..

మార్గత్ మహిళా విద్యాలయ భవన నిర్మాణము నిమిత్తము ఒక ఘూర్ణన వారి రత్నము 25 వేల రూప్యములను గుప్తదాన మొనర్చెను.

విరోధా యుద్ధ విరామము

(రైతుల విజయము)

ఇంగ్లాండు

మార్చి 10

పారిసు, నవంబరు 30:—నిన్నటి సాయంత్రము బ్రిటిషు రాయబార వ్యవస్థాపకుడు బార్క్లెయ్ గారు మార్చి 10 ఫాకు గారికి ప్రకటన చేసినందున ఇచ్చిరి.

భూవేంద్రనాథ బాసూగారి యువన్యాసము.

లండను, డిసెంబరు 1:—లండనునగరమున కళాభివృద్ధి సంఘమున క్రూరప్రభుత్వగారి అధ్యక్షత్వక్రింద జరిగినవర్గలో భూవేంద్రనాథ బాసూగారు నవంబరు 19 వ తేదీ రాత్రి హిందువుల జీవితమును గూర్చి యువన్యాసించిరి. “యుద్ధసందర్భమున ఇండియా జేతము చేసిన సహాయమునకు మన మందరమును కృతజ్ఞతతో ప్రకటించుచున్నాము. ఇండియానుండిచ్చిన సేనా సహాయమును మాత్రమే ఆలోచించిననుగూడ అత్యధికమని తోచకపోదు. కడపటిసమయములలో మెసపొటేమియాలోను వెలసినలోను భారమునంతను భారతీయ సేనయే వహించెను. (నార్వసు). ఇండియా జేతము చేసిన మధ్యాత్మిక పరమగుణముల ఆధ్యాత్మిక జేతము ప్రపంచమున వేదియైనకలవా యనినవో గాంత పరకై నాటిదేతము ఇండియా జేతముకట్టి మాత్రమే ప్రపంచమున కలతని చెప్పకతప్పదని వెనుక నుపసాధింపదగు సైక జ్వరమునకెత్త నా తెలిగించెను. గాన మనము భారతీయుల భావచైతన్యమును బాగుగా గ్రహించవలెను. అట్లధికముగ గ్రహించగలుగుట వలననే అభివృద్ధి కలుగ గలదని అభ్యుత్థులగుచున్నా పృథువు గారునుడిచిరి. ఇండియాలోని జేతములకు పరస్పరానుకూల్యము కలుగుటకు ఇండియావారి చిత్తశిథిలి బ్రిటిషువారు బాగుగ గ్రహించుటకంటె బ్రిటిషువారి చిత్తశిథిలి ఇండియావారే బాగుగా గ్రహించుట అత్యధికమని తార్కికము ప్రభువునుడిచెను (నార్వసు).

బ్రిటిషు నౌకాసంరక్షణము.

లండను, డిసెంబరు 3:—బ్రిటిషువారి నౌకాసంరక్షణ స్వాతంత్ర్యము సంధిసభలో సేమియును తగ్గింపబడ గూడదని బ్రిటిషువారు నిశ్చయించిరి.

విడుకొలుపు

లండను, డిసెంబరు 4:—సేతమునందుమున నిట్టి యాధునాతకట విక్రంతిస్థలమున దేవునిగు వీధిలో జరిగిన అంతర్విక్రమందలి సమావేశమునకు ప్రతినిధులుగ వచ్చినవారిని విడుకొలుపుటకు వేలకొలది జనము ప్రోగయిరి. ధూనకట విక్రంతి స్థలము అంతయు బ్రిటిషు పరాసుల పతాకములతో అలంకరించబడినది. ద్వారముదగ్గర గ్రీనేడియరు సైన్యము బారు అడ్చి వీరిని సత్కరించుటకు నిలుచుండెను. పొగబండి నిలుచు ప్రజేతమున స్కాటులందు సైనికులు బ్రాండువాయిద్యమును గావించిరి. బార్క్లెయ్ గారు తరఫున కన్నాటుప్రభుత్వ గారు వీరిని సాగనః ఘటకు వీరివెంటవచ్చిరి. కొన్ని నిమిషములుగూడ పొగబండివెంట పోయినది. అత్యుత్సాహముగ వీరిని సాగనంపిరి.

బ్రిటిషు జేతమున నియోజనములు.

లండను, డిసెంబరు 4:—సేతు నియోజనాధ్యక్షుల నిర్ధారణము జరుగును. 160 మంది నిరాశ్రేయముగా నియోజింపబడెదరు. వీరిలో లాయకులూ, బాల్కున, క్లెన్సుగా ర్లును డివాలీరా, కాంటుప్లంకటు మున్నగు 22 మంది విద్వంసు సినిఫీనరులనుగూడ చేర్చబడును.

పున్నయోజనము.

4-వ తేదీ సాయంత్రమునకు 104 గురు నియోజింపబడిరి. వారిలో 69 గురు మిశ్రమ (కోయలేమను) పక్షమువారు, 11 గురు కార్మికులు, ఒకరు జాతీయవాది, 23 గురు సినిఫీనర్లు. ఇదివరకు పార్లమెంటు సభ్యులుగానుండి మరల నియోజింపబడినవారు ఆర్థుబాల్కున, బాల్కున, క్లెన్సు, ఛేబర్లేయ, బ్రీసు, బర్టెయ్ కోర్టు, విలుకూర్టు, కన్నెడీజోన్సు, విల్సన్, ఫాల్కు, లోతరు (స్పీకరు) టి. పి. ఓకోనరు, కల్లులపంకటు శివప్రసాద్, కల్లులపంకటు గార్లు. అధినుహారసను (ఇంగ్లీషుభాషా)

ప్రతికా సంపాదకుడు) గారు లాయకు బార్క్లెయ్ గారికి పోటీగా నిలచెను. ఆస్క్యెయ్ గారికి పోటీగా నిలచిన హోపుసతి నియాపణము ఏవోకారణమున తీరస్కరింపబడెను. బాటము లేగా రు నిన్నుదివాలా కోర్టులో విమోచలచేయుట సాకుచేకని ప్రతినిధిగా నియోజింపబడిరి.

4-వ తేదీ వివరములు.

4-వ తేదీ రాత్రి 12 గంటలకు 107 గురు నియోజింపబడిరి. 41 మంది మిశ్రమ సంయోగ (కోయలేమను యూని యనిస్తు) పక్షమువారు, 27 గురు (కోయలేమను లిబరలు) మిశ్రమఉదారులు 27 గురు సినిఫీనరులు, 11 గురు కార్మికులు 1 రు జాతీయవాది. అధ్యక్షులసంఖ్య అత్యధికముగ నున్నది. వారిలో 580 మంది మిశ్రమ (కోయలేమను) పక్షమువారు. 425 గురు సంయుక్త (యూనియనిస్టు) పక్షమువారు. 125 గురు ఉదారుల (లిబరలు) కక్షమువారు. తక్కినవారు కార్మికులు, స్వతంత్రులు. 270 మంది ఉదారులు మిశ్రమ పక్షము వారికి పోటీగా నిలచిరి. ముగ్గురు ప్రతిస్పర్థులుగల స్థానములు 400 కలవు. స్త్రీలు 14 గురు. విద్వంసు 105 స్థానములకు 57 గురు జాతీయవాదులును 80 మంది సినిఫీనరులును 38 మంది సంయుక్త పక్షమువారును నిలచిరి.

యుద్ధమునకు బాధ్యులు

కెయిజరు ప్రకటనము

లండను, డిసెంబరు 1:—కెయిజరు 5 కోట్లలో పలాయన మగునగా తనతో ఆయన ఇట్లు తెలిపెనని పండితవీటి నిరుగారు కొలొను గెజటులో ఇట్లు ప్రకటించిరి:—కొన్ని వారములలో యుద్ధము జరుగుననగా ప్రజేతవెట్టబడిన జర్మను విధానమున కంతకును వాక్ బెత్తెక్ హోల్స్టెన్, వాక్ బ్యూ గారే ఉత్తరవాదులు. నన్ను బలాత్కారముగ సార్వేకంపి. సేను సార్వేక పోషనివో యుద్ధము తప్పక కల్లుననియు దీని కంతకును ప్రపంచము నన్ను ఉత్తరవాదిగ జేయననియు వాక్ బెత్తెక్ హోల్స్టెన్ గా తో జెప్పెను. సేను సార్వేకలో ఉన్నంతకాలము సాయంత్రులెవరును ఒక్కసంగతిని కూడ నాకు తెలియజేయలేదు. ప్రపంచములో ఏమి జరుగుచున్నది సేను సార్వేకప్రతికల మూలకముగ తెలిసికొంటిని. బ్రిటిషు నౌకాదళము పయనమైనదని సార్వేకప్రతికలయందు జూచిసాడెను. అద్దానిని జూచిన వెంటనే సాయంత్రుల సేనే జర్మనీకిపోయినాడెను. సేను అంగ్లానౌకాదళముతో కలుపుబడునట్టి అవధకలిగినది. ఈ యుద్ధమునకంతకును రషియా ఉత్తరవాది యుద్ధము ప్రకటించబడుటకు పూర్వమే రషియా సేనలు గురివాద్దులను దాటి పయనమైనవి.

నవ్వు పరివారముల సమన్వయము

లండను, నవంబరు 29:—నవ్వుపరివారములగుర్ని న్యాయ మిత్రముడలి యోచించుచున్నదని క్యాపిటె మందిరమున లాయకు బార్క్లెయ్ గారు తమ యువన్యాససందర్భమున తెలియజేసిరి. జర్మనులు ఎంతవరకు ఈయగల్గునో వారి ఆర్థికపరిస్థితుల నిజస్థితిని అరయుటకు ప్రత్యేక ఆర్థిక కార్యక్లాపముగల సంఘమువారిని ప్రభుత్వమువారు నియమించిరి. పరాసునగరములకును, పత్రికములకును, జేతమునకు కల్గిన నష్టము అందంకంటె ఎక్కువగ కల్లుటచే పరాసు లీనిమయమై ప్రత్యేకముగ తమ కాలమును వినియోగించుచున్నారు. బెల్జియము దండయాత్రను గూర్చియు యుద్ధ నిర్వహణ మును గూర్చియు గొప్ప బ్రిటిషు న్యాయజేతలతో యోచించి ఎంతవరకు కెయిజరు ఉత్తరవాదియో కనుగొనవలయునని పరాసులు అట్టార్లు జరిజను కోరిరి. వీరందరును కెయిజరు సేనాధిపతులు ఆవకాశ మిచ్చెనని నిశ్చయించిరి. అందులకై వీరినిఉత్తరవాదిగ జేయవలెననిరి.

బ్రిటిషువారి సముద్రవాహననిర్బంధము.

లండను, డిసెంబరు 5:—సర్ ఎక్ గడ్డినుగారు ఇట్లు ప్రకటించిరి:—యుద్ధకాలమునందు ఆర్మీనిను దీవులనుండి విద్వంసులకు గల ప్రజేతమును కాపాడుచుండిన 10 వ క్రూజరుదళము, 15 వేల నౌకలు క్షతవులకు పాచుగిని దీసికొని పోవుచుండగా అడ్డుపడెను. నూటికి 4 కంటె తక్కువ సంఖ్య గల నౌకలు మాత్రము అదళమును తప్పించుకొని పోగలిగెను.

ఇంగ్లాండు-ప్రాసు

లండను, డిసెంబరు 1:—పరాసు జేతమును సందర్శించి వదిలి బార్క్లెయ్ గారును పరాసు న్యాయవ్యవస్థాపకులతో కేరుగారి కట్టు తంతి సంవేత:—“ప్రార్థిను నగరమున మీరు నా కోసంగిన అత్యుత్తమస్వాగతమును బ్రిటిషుసామ్రాజ్య సంరక్షణ కోనియాడుచున్నది. ప్రార్థినుచికి స్వాతంత్ర్యరక్షణమునకై నాసామ్రాజ్య మొనర్చిన ప్రయత్నములను మీరు చక్కగ గ్రహించగల్గితిరిని ప్రజలు వాకోనుచున్నాను. ఇప్పుడు మనభాతుల నిద్దరిని ఒకటిగ జేసిన స్నేహపాతము లెన్నను తెగిపోకాలవని నమ్ముచున్నాను” పోయిక్ కేరుగా రిట్లు ప్రత్యుత్తర మొసంగిరి:—“మిత్రమండలికి యుద్ధసమయమున ఎంతవిశ్వాసముతో పోడ్చుడినవారమో అటులనే కాంతిసమయమున గూడ మేము మీరు నిరంతరము విశ్వసనీయులమై యుండగలవారము. మనమైత్రి, పరస్పరవిశ్వాసములననే మనము జర్మను సామ్రాజ్యపరిత్యక్తమును ఓడించి మన స్వాతంత్ర్యమును కాపాడుకొన గల్గివారము.” కొలదికాలములో సేను గూడ ఇంగ్లాండును సందర్శించెద నమమాటతో తంతిని ముగించెను.

జర్మను అధిని వేతములు.

లండను, డిసెంబరు 5:—వార్తలలాగు గారు బ్రిట్టలు పురమునందుపన్యసింపుచు జర్మనీనుండి కోరవలసిన మరతులను నిర్ధారణము చేయుటకు సమావేశపడుటకు నని 29-వ తేదీని ప్రధానమంత్రి ప్రకటించిన సంఘమున తాము నొకసభ్యులుగా నుంటిమనిచెప్పి ఆంగ్లాజేతమువారును, మిత్రమండలివారును అక్రమముగా మెత్తగాయిడి రని ఆంగ్లాసామ్రాజ్యమువారు అతురతతో నుండ నవసరము లేదనియు బ్రిటిషుసామ్రాజ్యము నింకను కృద్ధిచేయుట వాకిష్టము లేకున్నను, జర్మను అధినివేతములను బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమున గలుపుకొనుటగాక యింకేమి యుపాయమును నగపడుట లేదనియు, ఆయాప్రజలను కనుగొనిన వోటు వారు తమజేతములను బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమున కేర్చుట కంగీకరించి యుండి రనియు చెప్పిరి.

నవ్వుపూర్తి.

లండను, డిసెంబరు 5:—నిన్నటిదినము చర్చిలుగారు దండీతుం దుపన్యసింపుచు పారిగోలాండు దీవిని జర్మనీనుండి కోరుట అనవసరమని ఎప్పిరాల్చీవారు నిశ్చయించిరి చెప్పిరి. జర్మనీ నౌకాబల మూలముగ స్వర్ణక్షణము గావించుకొను హక్కునకు ఏమియు నిర్బంధములు విధించకుండవలయు నని దృఢనిశ్చయమై బ్రిటిషువారు సంధిసహసభకు వెల్లిరి. రైలు వేలను ప్రభుత్వాధీనము (జాతీయత్వము) క్రిందికి జేర్చుకొనుటకు ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించిరియు జర్మనీ మనకు గలిగించిన నష్టప్రమాదములకు కడపటి కానుకవరు బంగారు నాణెముల మూలమున నౌకా నెక్కువరిటిల మూలమునను ఇతర విధములను నష్టపూర్తిని గొనుటకు డిహించితి మనియు వారు చెప్పిరి.

పూర్వపు శత్రుపాలకులు.

లండను, డిసెంబరు 5:—సర్ ఆక్లెడు గడ్డినుగారు రీడింగు ఆను పురమునందుపన్యసింపుచు ఎన్నగు పాపాయును, ఇదివరకు బల్గేరియా, ఆస్ట్రియా హంగరీలను పాలించినపాలకులును న్యాయస్థానమున విచారించబడి సేమను దృఢీకరింపబడినవో వారిని కాలిఫోర్నియానలెనని ప్రకటించి బలమును సేకరించుటయు ప్రభుత్వమువారి రాజ్యతంత్రమే నని చెప్పెను.

కెయిజరువిచారణ.

పారిసు, డిసెంబరు 5:—కెయిజరును హోలండు నుండి తెనిపగ్గరించుటయు తనివెనె సేనుజేతములయొ ముఖ్యముగా జరుగవలెనని లండనులో జరిగిన మిత్రమండలి సమావేశమున నిశ్చయింపబడిన దని తెలియచున్నది.

250 మంది సైనికుల లభ్యులగుట.

లండను, డిసెంబరు 5:—250 మంది సైనికులు పార్లమెంటు సభ్యులుగా నియోజింపబడ వోరి. సభలో కూర్చొనుట కంగీకరింపని సినిఫీనరులకు జీతముముట్టును. వారి భరాతరు తిరిగి యియ్యబడ దని వక్త (స్పీకరు) పరమగ్గరించెను.

క్రూరప్రభుత్వ మృతికొండె నని ప్రకటించబడినది.

ఖైదీలపట్ల దురాగతములు.

పానికు, డిశంబరు 5:— పాక్షిలో బందీలపట్ల చాల దురాగతములు సజబబడెను. కాన వానిమాయమున వెంటనే శ్రద్ధవహింపవలెనని మిత్రమండలివారు ఫాకునేనానిని కోరిరి.

సర్ ఎరిక్ గెడ్డినుగారు.

లండను, డిశంబరు 5:— శ్రీమంతు లాక్రమించిన జేతము లలో ప్రజలను కైదిట్టగా పట్టుకొనబడినవారిని పీడించినద్రోహులను క్రియమగు రీతిని విచారణచేసి వారవారము లని విధారణమైనవో వారికి మరణదండం విధింపవలెనని రీడింగులో సర్ ఎరిక్ గెడ్డినుగారు నడిచిరి.

ప్రాస్తు

కెయిజసు-హాలండు

లండను, డిశంబరు 1:— హాలండులో పదవ్రహ్మదైవ కెయిజసు ఎక్జిక్యూటివ్ యున్నవాడో అని తెలియజేయవలయునని ప్రభుత్వమువారు కోరవచ్చునని ఏర్పరచిరి. హాలండువారు కెయిజసు తమ జేతమున ఉంచుకొన్నందున బయలుజేరు న్యాయశాస్త్ర సమస్యలను గూర్చి తాము విరుద్ధముగ ప్రవర్తించితిమని ఈ న్యాయముగ ప్రవర్తించితిమని యు విమయములను హాలండు దొరతనమువారు అనుమతమున్నారాయన సంగతులను కనుగొనవలయునని గూడ పీడి నియమించబడినది.

ప్రాస్తు-హాలండు.

లండను, డిశంబరు 2:— 1916 సం. న నవ్వెట్ల అను నాకను టూప్రిడోజీని అనునొకరు తన భర్తను కెయిజసు జంపెనని న్యాయస్థానమున హాజరుకై కెయిజసుపై ప్రియూరు అను ఒకరై నేరమును మోపెను. ఈ సందర్భమున పరాను హాలండు జేతములకు బహిష్కరణపుసంధి అమలులో నున్నదని తెలిసికొనవలసి యున్నది.

జర్మనులు తినుబండములను జాగ్రత్తకాదు.

పార్సికు, డిశంబరు 4:— జర్మనులు పోగబండ్లను పెట్టెలను వశపరుచుటలో ఆలస్య మగుటచేసి తలపెట్టిన కార్యమును డిశంబరు 17 వ తేదీనాళ్లు పూర్తిజేయుటకు సాధ్యముకాదని పగానుప్రతికూ నూదించుచున్నది. నిశ్చయముగ తాత్కాలిక యుద్ధవిరామపు గడువు హెచ్చించబడుననుటకు సంభయము లేదు. తత్కారణమున సంధి రాయవారములు గూడ ఆలస్యమగును. మిత్రమండలికిని విజ్ఞులుగారికిని స్వయముగ యుభాముఖిని ఉత్తరప్రత్యురములు డిశంబరు 19 వ తేదీని ప్రారంభమగును. బర్మ యుద్ధోగస్థులు ఏవో స్వల్పముగ కొంత సైన్యమును ఉంచుకొనవలయునని కోన్ని పరుషాయములను మిత్రమండలినుండి ఎట్టుయను బడయుటకు నిశ్చయించుకొనిరిననియు పగానుప్రతికూ నూదించుచున్నది. మే, జూల మాసములలో చిత్తూరునందగ జీవనమును గడుపుటకు తినుబండములను జాగ్రత్తజేసికొనుచున్నారని తెలియుచున్నది. చిరర పర్యవసానము తేజుఃశున జగ్జీనీకి ఒత్తిడిని కలుగజేయుటకు మిత్రమండలికి ఎట్టిఆవకాశము ఉండజాలదు జర్మనులు మిత్రమండలి చెప్పినటుల విడుదల జేయుటకు ఏమి తేటండును.

మానవ సేవ.

లండను, డిశంబరు 4:— ఉత్తరపరాను దేశమునను, బెల్జియము, నువ్వంపియా, దక్షిణమునా, పోలండు, ఆర్మీనియాలలో 800000000 లక్షల మంది అన్నమిడికాపాడవలసి యున్నది. కాన మనము ఆహారపదార్థములను సమకూర్చి మానవ సేవ జయ గడుగుట విధాయకము కాన మనమందరమున ఆహారపదార్థములను జాగ్రత్తపరచి వీరిని పోషించవలయునని హెచ్చరించుచు దేశాల మనుషులయందు అన్నిటియందును సెలెనుసభ్యుడు మామయ గారు ఆందరకును తెలియజేసి వారిని వేడుకొనెను. యుద్ధమంత్యమైనను అంతర్మిత్రమండలి ఆహారసహకారికి మిత్రమండలి ఆహారసహకారా కార్యక్రమము నుగూర్చి ఆమెరికను ప్రభుత్వవారొసంగిన అభయము ఇంకను ఆమెరికనులను బాధించుచునే యున్నది. వారిబాధ్యత ఇంకను తొలగలేదు.

ఈ ప్రజలనందరిని పోషించవలయును. ఇంకొక సంవత్సరము వరకు వీరు తమంతట తాము ఆహారమును సంపాదించుకొనజాలరు. సేవకు సరఫరామగురించి మనమిచ్చిన

అభయమునుండ ఇంతవరకు ఆక్రమించుకొనబడిన రాష్ట్రముల యందున్న వారిందరిని పోషించవలసి యున్నది. ఇవట వీరు తిండిలేక చలనల మాడుచున్నారు.

పరానుముము

పార్సికు, డిశంబరు 4:— హావాను సంఘమువారిట్లు తెలుపుచున్నారు:— నాల్గవ పరాను యుద్ధముననువలసి 87853251000 ప్రాంతము లభించినవని ప్రతినిధి రాజ్యాంగ సభయందు ఆర్థికమంత్రి ఎం క్లాటుజుగారు నిశ్చయింపబడిన తెలియజేసిరి. హావాను నుండి విచ్చిన మొత్తమును జూడ పరానులకు పరమతి గ్రహీతములయందు ఎక్కువగ నున్నదని తెలియుచున్నది. ప్రజలు వీరిని విశ్వసించుచున్నారని తెలిసిడిరి. జర్మనులు నవ్వపరహములకు ఇరు నటుల పగాను దొరతనమువారు చేయుచు వారి విధి యు క్లాటుజుగారు నడిచిరి.

క్రొత్త పరాను ముము.

పార్సికు, డిశంబరు 4:— క్రొత్తముగానునకు 20 కోట్ల ప్రాంతము చేరెనని రాజ్యాంగసభలో ఆర్థికమంత్రి నడిచెను.

అమెరికా

అమెరికా సంధి రాయబారులు

లండను, నవంబరు 30:— అమెరికా రాయబారులతో ప్రెసిడెంటు నిల్వకు గాన స్వయముగ సంధిసమావేశముకు విచ్చినారు. వీరితో బ్యాస్సెంకు, కర్నూ హావుస్, బ్లిస్ సేనాని పూర్వముపరాను, ఇటలీలో రానుబాకనున్న హెన్రీకైలు గారు కూడ పోయెదరు.

బెల్జియము

లండను, డిశంబరు 5:— బెల్జియమునాతికలు ఇట్లు తెలుపుచున్నవి: ఆర్థికదక్షిణము న్యూయెస్, ఓడెక్ కిచ్చెను లను ఆక్రమించుకొన్నది.

హాలండు

హాలండు విప్లవసాంఘికులనుచు.

హేకు, డిశంబరు 4:— హాలండురాజ్యాంగ సభ యందు కెయిజసు సమస్యను వెంటనే పరిష్కరింపవలెను. లేకున్న ఆహారపదార్థములను మిత్రమండలివారు నిలిపివేయవచ్చునని సామికవాది విస్మయ యుగసాదించిన తీర్మానము వీగిపోయినది. అనుకూలము నుగురు ప్రతిపూలురు 59 మంది.

రుష్యా

మ్యాస్కోలోవిప్లవులు.

ప్రావనా, డిశంబరు 4:— తురుష్క-సాకసునందలి రష్యా ప్రతినిధులకు వరలువరకు పెట్రోగ్రాదులోని పారకీక జేతపు రాయబారిని రష్యావారు బంధీర చేసిరి.

బోల్షివికుసేవ.

ఎయ్యరు తూర్పున బోల్షివికుసేవ దిగవెంచెనని వారి సమర్థులు సాగలేదు. ఫిన్లండు జలసంధియుద్ధ బోల్షివికు నాకలు నిలచినవి హెల్సింగ్ ఫర్స్సునుండి రెజెంట్ రాక పోకలకు నిరోధము కలిగినదని హెల్సింగ్ ఫర్స్సునుండి తంతి వార్త వచ్చినది.

రెనెలు వాక్రమించుట.

బ్రిటిషు చుద్యనాకలు వచ్చునోవలనే రెజెంట్ వాక్రమించుటకు బోల్షివికులు యత్నించుచున్నారని ఫిన్లండు నుండి తెలుసుకు వచ్చిన తంతివార్తలను తెలియుచున్నది.

బ్రిటిషు యుద్ధనాకలు.

బ్రిటిషు యుద్ధనాకలు లిబోయెన్బర్గ్ వచ్చినవి.

జపాను, విజయము.

లండను, నవంబరు 30:— 26-న తేదీని బొకియోనుండి ఈ క్రింది తంతివార్త వచ్చినది. విదేశమంత్రి యగు బారెక్ ఉచిదాగాను మిత్రమండలి సంఘముల విరుధం దువస్య సింహుచు స్వార్థపరులగు దుష్టుల దౌష్ట్యము నజచిన మిత్ర మండలివారిని బహుకరించి రష్యా ఇతరులకులన కృతజ్ఞతా ఋణమును అర్పింపగా బడెననియు, వైరముదయలన జపానువారు ఆ ఋణమును తీర్చెద రనియు చెప్పిరి.

రుమేనియా

క్రొత్త రుమేనియా దొరతనము.

లండను, డిశంబరు 4:— రాజకుటుంబమువారు వచ్చిరి. క్రొత్త ప్రభుత్వ మేర్పరుపబడినది. జరలు కొందా ప్రభావ మంత్రియయ్యె నని నవంబరు 25-న తేదీని బుకారెస్టు నుండి తంతివార్త వచ్చినది.

నిష్ఠకము.

రుమేనియాలో వ్యవసాయకుల నిష్ఠకము బయలుదేరెనని. బుకారెస్టు తగులబడుచున్నదని బెల్జియనుండి తంతివార్త వచ్చినది.

టర్కీ

టర్కీలోచాలమందిచి కట్టుకొనుట.

పార్సికు, డిశంబరు 4:— టర్కీ దొరతనమువారు ఫెద్రీబేకు ను 200 మందిని పట్టుకొనిరి. ఫెద్రీబే అరెస్టులో నెల దినములలో రిలక్షల పాతుల (టర్కీ) ను గడించి ఓడె స్నాకు వెళ్ళుచుండగ నరినిని కెక్కినవారిని పట్టుకొనిరి. టర్కీ దొరతనమువారి కోరికమై బెల్జియ దొరతనమువారు ఎన్నడు సామా టాలటుసామా జయసామా నశిసామా మక్రీతేలను జర్మనిలో పట్టుకొనిరి.

మాంటిన్గ్రో - సెర్బియా.

లండను, డిశంబరు 5:— మాంటిన్గ్రో రాజును తొలగించి జేతమును సెర్బియాతో కలుపుటకు జాతినుసభవాయ తీర్మానించి 7 ని పార్ల మెంటు వారు తీర్మానించ లేదని ఆగ్రాంతుండి తంతివార్త వచ్చినది.

నికలసురాజును తొలగించుట.

లండను, డిశంబరు 4:—

నికలసురాజును తొలగించి మాంటిన్గ్రోను సెర్బియాతో కలుపుటకు మాంటిన్గ్రో పార్ల మెంటువారు నిశ్చయించిరి ఆస్త్రియావారు ప్రకటించినవార్త 'అసత్య' యని మాంటిన్గ్రో ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి తెలియుచున్నది.

ఆస్త్రియా

మ్యాకోనకాసేనారి పైన్యము

లండను, డిశంబరు 1:— బుడాపెస్టునుండి తంతివార్త ఇట్లు తెలుపుచున్నది:— పరానుల ఉత్తరువు ప్రకారము మ్యాకోన సేనాని 170000 సైనికులు హంగరీలో నిర్బంధించబడుదురు.

రీస్పాంకుధనము.

ఆంస్ట్రా, నవంబరు 30:— బాంకులోని ధనము ఆక్టోబరు 1-న తేదీనుండి నవంబరు 22-న తేదీనకు 80000 లక్షలమార్కులు తగ్గిపోయెనని రీస్పాంకు అధ్యక్షుడు ప్రకటించెనని బెల్జియ తంతివార్త తెలుపుచున్నది.

రాజ్యపరిత్యాగ ప్రకటనము.

ఆంస్ట్రా, డిశంబరు 30:— బెల్జియనుండి ఈక్రింది తంతివార్త వచ్చినది: కెయిజసు ప్రహ్వకీరీటమును సామ్రాజ్యాధిపత్యమును పరిత్యజించుచును అధికారులు తనదేశము ప్రమాదములనుండి వారిని విడుదలచేయుచు వ్రాసినవక్రము ప్రకటించబడినది. కెయిజసు రాజ్యపరిత్యాగము తనకే అన్యాయించునని తెలుపబడినది సానిసునుండి తంతివార్త వచ్చినది.

జర్మను సబ్బరై సులు.

లండను, నవంబరు 30:— తాత్కాలిక సంధి చేపట్టబడుటకుముందు 360 జర్మను సబ్బరై సులలో 200 సబ్బరై సులు ముంచబడెనని ఎడ్మిరాల్టీ వారునుండి తెలియవచ్చినది.

మిత్రమండలికి సామునిచ్చుట

లండను, నవంబరు 30:— జర్మను ఇంపీయలు ల్యాంకి యొక్క వార వ్యవహారప్రక్రమును చూడగా జర్మను సంధి వరకులలో 19-న నిబంధనప్రకారము మిత్రమండలివారికి 120 లక్షల పానుల నిచ్చెననియు, తాముజయించిన జేతములోనుండి తీసికొనిన నగదును, రుష్యా రుమేనియాలలందరి తీసికొనిన బంగారపు విలువయును ఇందు కలన్తు.

రిస్సాగునభి.

ఆంధ్రప్రదేశ్, నవంబరు 30:— బెల్లూరునుండి ఈ క్రింది తిరిగివచ్చినట్లు వచ్చినది. రిస్సాగునందు బెల్లూరు సోవియట్లనుభయందు అతి తీవ్రపదార్థము కన్పడినది. ప్రభుత్వనిర్వాహక వర్తమాన కలమానులు విశేషముగా గలవని అనేకులు చెప్పి జాతీయ మహాసభను సత్కరముగా సమావేశముపరచి నని తోచిరి. పీడ్మన్ అనునతడు కార్మికులకును పైనికులకును కలమాము అందుట అసత్యమని తెలిపి సామ్రాజ్యముఖ్యసభ యొక్కటి త్వరలో సేర్పరుపబడు నని చెప్పి నిన్నటిదినము హిందెస్థాన్ ను, ఆర్ద్రవరును చాల నేపు తగ్గించి ప్రభుత్వనిర్వాహక సంఘమున నున్నవారిపై చేయబడిన అభియోగములను విచారించుట తొక సంఘమును నియమించిరి.

కెయిజరు పక్షము.

లండన్, నవంబరు 30:— కెయిజరు సింహాసనమున పరిక్రమించెనని ప్రకటించబడిన వెంటనే పూర్వపు పరిపాలనమునే ప్రవేశపెట్టవలయునని కొంతమంది కెయిజరు పక్షములు ఆలోచించుచున్నారు. ఇందులో సాంగ్రామికాధికారులు జేయున్నారు. బచేయా రాజు రూప్రేక్షి స్వీట్జరులందులో నున్నవాడు. ఇతడు ఆస్ట్రీయా జర్మనీ రాజపక్షమువారు సమావేశమును జరిపెదరు.

బందీల స్థితినిగూర్చి జర్మనులకు మోపురిక.

ఆమెస్టరుడం, నవంబరు 30:— జర్మనీలో బందీలుగా నున్న బ్రిటిషువారు పూర్తిగా తిండిలేక కృశించి రోగపీడితులై క్రమవిహీనమై మిత్రమండలి సంత్రీలోనికి వచ్చుచుండుటవలన ప్రబలగ్రహకారణ మగుచున్నది. జర్మనీదేశము నందలి పరిస్థితులను పాటింపజేయే బ్రిటిషువారు జర్మనులను బాధ్యులను చేయకలగినట్లు. అంగ్లదేశమున నజలాగ్రహ భరితు లగుచున్నారు. జర్మనులు క్రొత్త వహింపనివో వారితో మరల సమరమునకు గడగకలగినట్లును అని జర్మనులకు తెలుపగా తగిన ఏర్పాటు లన్నియును జరుపబడుచున్నవి బందీల క సౌఖ్యము తొలగింపబడ చున్న దని జర్మనులు బయలు ప్రాసీ రని స్పష్టంగా తాత్కాలిక విరామ సంఘమునందలి బ్రిటిషు వా రిడిటిల తెలిపిరిని బెల్లూరునుండి తిరిగివచ్చినట్లు వచ్చినది.

డాక్టరుసాల్పు.

ఆమెస్టరుడం, నవంబరు 30:— విశేష వ్యవహారములకును వెనకటి ప్రభుత్వమునకును సంబంధించిన కత్తెముల నిన్నిటిని వెంటనే మొదట నశిపరుచుకొనవలెను. పిమ్మట డాక్టరు సాల్పుకు త్వరలో తొలగించవలెనని కార్మినిర్వాహక సంఘమువారు ప్రజలమాండలింపంఘమువాకిని కోరి రని అధికారులు ప్రకటించినది బెల్లూరునుండి తిరిగివచ్చినట్లు వచ్చినది.

జర్మనీలో కలపు.

లండన్, నవంబరు 30:— జర్మనీలో కలపులను మిత్ర మండలివారికి కనికరములు కలిగించుట కలిశయోగ్యులను ప్రకటించుచున్నారని స్పష్టమైన చార్టర్లనుండి వచ్చిన వార్తలవలన గుప్తమగుచున్నది.

జాతీయసంఘ నియోజనము.

ఆమెస్టరుడం, నవంబరు 30:— డిసెంబరునెల 18-వ తేదీని సోవియట్లు కార్మికుల జరుగును. వారి ఆమోదముపై నియోజనము ఫిబ్రవరి 1-వ తేదీని ప్రారంభమగు నని ప్రజల కమిషనరుసంఘము వారు ప్రకటించి రని బెల్లూరునుండి తిరిగి వచ్చినట్లు వచ్చినది.

కెయిజరుపక్షమువారి యుద్ధము.

బెల్లూరు, డిసెంబరు 1:— కెయిజరు ప్రభుత్వము తొలగించి నూతన ప్రభుత్వమును సెకండు వారేర్పరచిరి. ఈ కక్షకు ప్రతిపక్షముగా మరెయొక కక్ష యేర్పడినది. ఈ రెండుపక్షములుగా కక్ష కెయిజరుపక్షపు పైనికులొకకక్షగా సేర్పడినది. నవంబరునెల 28 వ తేదీని బికినేస్ రిజంగ్రంమునుండి సేనాని వేణకటాచలమలకు వచ్చినంతనే కెయిజరు సభిసంబంధ వలె నని సేనాని ఆజ్ఞాపించగా వాళ్ళిదిందిరి. బెల్లూరు ప్రభుత్వకార్యాలయములందలి రహస్యపు పత్రము లన్నిటిని తగులబెట్టి రని బెల్లూరు సోవియట్లు అధ్యక్షుడు హెరు మోల్డెబర్గ నుడి వెన.

లండన్, డిసెంబరు 5:— అమెరికను ఇటు తెలుపుచున్నారు:— బెల్జి కానియ మార్షల్, బిటిజెక్ హుసేక్ పండ్రి చేరినారము.

వల్లెంబర్గరాజు.

కోపనహేగను, డిసెంబరు 1:— వల్లెంబర్గ రాజు రాజ్యమును పరిత్యజించెనని స్పష్టమగుచుండి తిరిగివచ్చినట్లు వచ్చినది.

నైలీషియా - బెల్లూరు.

కోపనహేగను, డిసెంబరు 1:— జాతీయ సంఘమును వెంటనే ఏర్పరుపవలెను. తేనివో మేము ప్రయోగించి విడిచి పోయెదము. 48 గంటలలో ప్రభుత్వమును పంపవలెనని నైలీషియావారి పక్షమున బెల్లూరు ప్రభుత్వమువారు బెల్లూరుకు నిమ్మర్ల తేళును ప్రాసీరిని బెల్లూరునుండి తిరిగివచ్చినట్లు వచ్చినది.

బ్రిటిషు పురోగమనము.

ఆంధ్రప్రదేశ్, డిసెంబరు 4:— బ్రిటిషు సేనలు బైకోలు పురమును ప్రవేశించినవి.

తాత్కాలిక సంద్భి.

లండన్, డిసెంబరు 4:— ఉత్తరమునందు నాకా వ్యాపారమును చేపలనుట్టుటయు చేసికొనులాగున వనరులను గల్పించుటయు తాత్కాలికసంద్భి వరకులను తగ్గింపవలెనని జర్మనులు కోరగా అడ్మిరల్ సర్ డేవిసు బెల్జిగాను నిరాకరించి రని బెల్లూరునుండి తిరిగివచ్చినది నని కోపనహేగనునుండి తెలియవచ్చినది.

కెయిజరు పక్షమువారు

ఎర్రజండాను తగులబెట్టుట

ఆమెస్టరుడం, డిసెంబరు 4:— కెంజరు పురమందిరమున ఎర్రజండాను రెండుసార్లుతెల్లీ కెయిజరుపక్షపు పైనికులు దానిని రెండుసార్లు తగులబెట్టిరి. కెయిజరు కనుకూలములగు నుత్సాహమును జరిగినది. ప్రజలు హర్షధ్వనులను గావించిరి. ప్రాణనష్టము కలుగకుండుటకు పైనిక కార్మిక సంఘమువారు ప్రస్తుతము ఎర్రజండాను ఎత్తకూడనని నిశ్చయించినది రై నెస్పి వెనకెళ్ళి జయింతుగుడత్రాక ప్రాసీరిని.

నైసికులకు ఇండ్లు.

లండన్, డిసెంబరు 4:— నైసికులకు ఇండ్లను కట్టించుటకు చరకగా భూమిని విస్తారముగా కొనుటకు కొందరు జర్మను సంపన్నులు తక్కువ ధాడ్డికి బడుల్లనియ్య నంగీకరించిరి. లక్షయిండ్లు కట్టుటకు ఏర్పాటు జరుగుచున్నది. పట్టణములలో తోటలు పేటలలోగూడ యిండ్లుకట్టబడును. చునాపక్షిచుతో గూడినపనులు చేయువారి కాయండ్లుడయోగించును గాన నైసికులు కొలది కాలము సహించవలెనని హిందెస్థాన్ ప్రకటించెను.

జర్మనుదొరతనమువారి సమావేశము.

ఆమెస్టరుడం, డిసెంబరు 4:— జేనాలో వెంటనే ప్రభుత్వప్రతినిధులందరును సమావేశమై జాతీయసంఘము బెల్లూరు విశేషమంత్రికర్మము పత్రికలు ప్రకటన మున్నగు విషయములను ఆలోచించవలసియున్న దని బచేయా ప్రధానమంత్రి ఛాన్సలరు ఎబర్డుకు తిరిగివార్త నంపెను.

యద్దరంగమునందలి సేనల ప్రతినిధులు.

లండన్, డిసెంబరు 4:— ఈ ప్రతినిధులు ఎయ్యులా సమావేశమై నూతన ప్రభుత్వము నునుసరించుటకును ప్రతి విప్లవకుల నిరసించుటకును తీర్మానించిరి.

యవరాజు-రాజ్యపరిత్యాగము

లండన్, డిసెంబరు 4:— రాజ్యమునకు తనకు గల హక్కులన్నీటిని క్రమశ్రద్ధా ప్రకటించి తనకుకొంతినని ప్రకటించి నిర్భయగ నుండెనని నార్మన్ది అబ్దుల్ జాబ్రింగు పత్రిక తెలుపుచున్నది. తన పిల్లలసంబంధము గూర్చి ఏమియు ఈయన తెలుపలేదు.

జర్మనీ-యుద్ధబందీల పంచాయతీ.

లండన్, డిసెంబరు 4:— యుద్ధబందీలను ఆనాదరణ చేసినవారిని దయాదాక్షిణ్యము లేకుండగ శిక్షించెదమని యుద్ధ బందీల పంచాయతీ సమావేశమున వాక్ ఎరి బర్గరు గారు తెలిపిరిని బెల్లూరునుండి తిరిగి వచ్చినది.

మద్రాసుదైన కెయిజరు

ప్రభుత్వము

లండన్, డిసెంబరు 5:— వామిద క్రిమియన్ సేనములు మోపబడుచున్నదని నన్ను తెలియించుచున్నారని నీటి నన్నిటిని సేన ప్రతినిధులవలనయున్నది. కాబట్టి వామిదములు ఇట్టివియుని నిరూపించబడునకు నేనెట్టి ప్రభుత్వము నీయక మిన్నకుండెదను. ఇంతయిగాక నేనిపుడు జనసామాన్యములో నొకడను. అందుచే నేను ఇప్పటి జర్మను ప్రభుత్వము వారికి విధేయుడుగ నుండవలయును. నేనిపుడు ఏమిజెప్పవలయు కొన్నను ఇతరులనుగూడ దోషముగ చేయవలసి యుండును. కాన నేనిపుడు ఏమియు జెప్పవలయుతో తదని కెయిజరు నుడి జెనని అమెరికానుండి డెయిలీ మిర్జుపుత్రికకు తిరిగింపబడినది.

లండన్, డిసెంబరు 5:— తాత్కాలిక యుద్ధవిరామపు వరకుల ప్రకారము జర్మనులు 8000 లక్షల పానుల బంగారమును రషియనుల కిచ్చివేసిరి. దీనిని పూర్వము జర్మనులు రషియనులనుండి బలాత్కారముగ తీసికొనిరి. సంద్భి వర్తన సాము తెలువరకు ఈ ధనము మిత్రమండలివద్దనే యుండునని పరామర్శమునుండి దొంగిలించిన చిత్రశీలను పరానులకు ఒప్పుగించుచున్నారు. ఇంతవర కిచ్చివేసిన వాటి విలువ 800 లక్షల పానులని మదింపు చేయబడినది.

ఉత్తరమెల్లువిగ్గును డెన్మార్కులో చేర్చుట.

ఆమెస్టరుడం, నవంబరు 30:— మెల్లువిగ్గులో ఉత్తర భాగమును సోదరబర్గ వాడెర్నిచేను మండలములను లోండ్ను అవనరేడులలో సధిక భాగమును జర్మనులు డెన్మార్కువారి కిచ్చివేసినది బెల్లూరునుండి తిరిగివార్త వచ్చినది.

సోవియట్ల ప్రయత్నము.

కోపనహేగను, డిసెంబరు 4:— ప్రధాన శిబిరమునెత్తివేసి హిందెస్థాన్ బందీనిచేయవలెనని తెలిపిన సోవియట్లు వారు తీర్మానించి రని లోకలాంజెగపత్రిక ప్రకటించినది.

The Second Batch of Kut Prisoners. Arrival in Bombay.

BOMBAY, December 5. The second batch of Kut Prisoners, consisting of 19 Indian officers arrived in Bombay to-day by the transport vessel "Egypt". They were accorded a warm welcome on disembarking at Alexandra Docks this afternoon. After the reception was over and the officers were garlanded Rissalidar Ajab Singh Sarkaria, 7th Lancers, one of the returned party in a speech described the sufferings they had to undergo during the concluding stages of the siege and afterwards and expressed warm gratitude to the British Government for all it had done to ameliorate their lot during their captivity. After the speech he was congratulated by General St John and three cheers were given to Their Majesties as well as returned heroes. Rissalidar Ajab Singh interviewed by an "Advocate of India" representative on Board the vessel, which was then lying in the stream off the Apollo Bunder recalled some interesting facts connected with the memorable siege and capitulation. After referring to the cornering of the division early in December 1915 at Kut by Turkish forces and to the initial stages of the siege the Rissalidar passed on to the last stage when food supplies were rapidly running short. The town was closely searched and every seed of barley including rotten stuff was brought out. Three ounces of ground barley were issued to the troops per day in the shape of rations. There was scarcity of fuel. There was no salt, no sugar and no tea. Along with three ounces of barley the men used to get a small quantity of horse flesh. Cooking used to be done in some crude oil and in fat from horse bones. Rations for horses to such of those that were not killed, took the shape of four pounds of date palm timber daily while mules had to live on two pounds of date palm leaves and mule flesh. Among other extraordinary devices were the use of tree leaves to serve the purpose of tobacco and the kernel of date palm to serve the purpose of tea. Towards the end of April even the continuance of this miserable life became impossible owing to further scarcity. Relief forces fighting its way up under General Goringe was communicated with by wireless and asked whether forces could come at by a particular date when the supply was expected to be totally finished. General Goringe, said the Rissalidar, replied it would be impossible to do so and the only possible decision to open negotiations for surrender was taken. On the morning of the 27th April General Townshend, with heavy heart but with a spirit unconquered, himself went to the Turkish camp clad from head to foot in white and with white flag in hand. Negotiations were soon opened with the Turkish Commander General Halli Pasha. General Townshend delivered a message which was to the following effect:—"Hunger has forced me to surrender. Please expedite arrangements to send supplies". Eventually on the 29th April the division surrendered in force. Continuing the Rissalidar said that the men were made to march with kits on their head from place to place for two months into the interior. Hindu officers were taken to Konia, Mahomedan officers to Eski-shahr, British Officers to Kastamonu and the General to Brusa. The following two and a half years was a period of untold suffering. He added that the treatment they got at the hands of the Turks was as bad as bad could be.

DELHI, December 5.

It is quite probable that the Viceroy's Executive Council will meet in Calcutta during His Excellency's stay in the Bengal province and necessary notification will issue in due course.

Towards Peace.

(c)
(Reuter's Agency)

America

President Wilson.

Head of the American Peace Delegation.

LONDON, November 30.
WASHINGTON—President Wilson will personally head the American peace delegation. Other members will be Mr Lansing, Colonel House, General Bliss, and Mr. Henry White, Ex-Ambassador to France and Italy.

Service to Mankind.

U S Food Relief Measures.

Senator Hoover's Pathetic Appeal.

LONDON, December 2.
WASHINGTON.—The "food conservation week for the relief of the world" opened yesterday with an appeal from Senator Hoover which was read in all churches of the country to renew their service to mankind by helping through food conservation to feed three hundred millions in the north France, Belgium, Central Russia, South Europe, Poland, and Armenia. The appeal says: "The end of the war has not released Americans from the Government's pledge to the Inter-Allied Food Council to meet the Allied food programme. The same populations must be fed and until another season has passed they cannot feed themselves. Besides supplying troops to which we are already pledged we now have a splendid opportunity and obligation of meeting the needs of three millions in hitherto occupied territories who are facing actual starvation."

Holland

Trial of the Kaiser Necessary.

Inter-Allied Conference's Agreement.

LONDON, December 5.
PARIS—It is semi-officially confirmed that the Inter-Allied Conference in London has agreed upon the necessity of obtaining the extradition and trial of the Kaiser.

The Ex-Kaiser's Statement

On the Criminal Charges brought Against Him.

LONDON, December 5.
A telegram to the "Daily Mirror" from American says: The Ex-Kaiser in a statement said: "I am threatened with criminal charges which I must face therefore I must reserve my statement until the charges are brought. Furthermore I as a private citizen must be loyal to the present German Government and cannot make a declaration possibly compromising others."

His Position in Holland.

LONDON, December 1.
THE HAGUE—The Government has appointed a commission to report on the position which the Ex-Kaiser occupied in Holland and to enquire as to the relationship of the Dutch Government to the legal questions which may arise respecting his admission to and stay in Holland.

France and Holland.

LONDON, December 2.
PARIS.—Madame Erieur whose husband was killed in the torpedoing of the "Sussex" in 1916, has lodged in the courts a charge of murder against the Kaiser. In this connection it should be noted that an extradition treaty exists between France and Holland.

Crown Prince's Abdication.

LONDON, December 3.
According to the "Nord Deutsches Allgemeine Zeitung" the Crown Prince is about to publish a personal renunciation of his rights. He does not mention the rights of his issue.

Germany

Germans begin Restitution.

300 Millions Sterling Gold Paid Back.

LONDON, December 5.
PARIS.—Germans have begun restitutions under the armistice. They have already paid three hundred millions sterling in gold exacted from Russia to the Allies who will retain it till the conclusion of peace. Germans are daily restoring works of art stolen from France. Value of those already returned is estimated at eighty millions sterling.

German Restitution.

Cash from Invaded Territories.

LONDON, November 30.
The weekly report of the Imperial Bank of Germany indicates that Germany paid the Allies twelve millions sterling in gold, under article 19 of the Armistice, providing "inter alia" for the restitution of the cash and securities taken from invaded territories and gold taken by Germany from Russia and Rumania.

Responsibility for War.

The Kaiser's Statements.

LONDON, December 1.
COPENHAGEN—Professor Wegener communicates to "Cologne Gazette" a conversation which he had

with the Kaiser five days before the latter's flight. Kaiser Wilhelm asserted that Von Bethmann-Hollweg and Von Jagow were solely responsible for Germany's policy during the few weeks prior to the war. They sent him to Norway against his will and Von Bethmann-Hollweg told him that if he remained in Germany, it would mean war for which the world would make the Kaiser responsible. He received no reports from his Ministers throughout his stay in Norway and only learned what was happening in the world from Norwegian papers. When he thus learned that the British fleet had sailed, he returned of his own accord and the British nearly caught him. The Kaiser concluded by reiterating at length that Russia was responsible for the war and asserting that Russian troops were across the frontier before war was declared.

Kaiser's Abdication.

Applies only to Himself.

LONDON, November 30.
AMSTERDAM.—A telegram from Berlin says. The text of the document signed by the Kaiser is published definitely renouncing the Crown of Prussia and the Empire and releasing officials and officers from the oath of fealty. A telegram from Paris says: "It is semi-officially pointed out that the Kaiser's abdication applies only to himself."

Pro-Kaiser Movements.

LONDON, November 30.
In connection with the report that the Kaiser has definitely renounced the throne, it is noteworthy that strong movements, with which powerful military elements are identified, are aiming at the restoration of the old regime. It is reported that Prince Rupprecht of Bavaria is in Switzerland where a conference of Austrian and German Royalists will be held.

"Kaiser-Trust" Soldiers.

The Red Flag Hauled Down.

LONDON, December 4.
AMSTERDAM. The "Rheinische Westfälische Zeitung" reports that the "Kaiser-trust" soldiers hauled down the red flag on the Town Hall at Kreuznach and burned it amid the cheers of crowds who applauded pro-Kaiser speeches. In order to avoid bloodshed the Workers' and Soldiers' Council resolved previously not to hoist the flag again.

Big Land Settlement.

Hindenburg's Proclamation.

LONDON, December 4.
F. M. Von Hindenburg has issued a proclamation to troops appealing for patience a little longer. He announces that preliminaries for a big scale land settlement have begun and will be expedited. It provides for the building of a hundred thousand houses upon cheaply acquired land with public funds lent at low rates for farmers and gardeners, also the building of houses in garden suburbs for town workers including those in sedentary employment.

Imperialist Movement in Army.

Documents Incriminating Old Regime Burnt.

LONDON, December 1.
BERLIN.—Beside the counter-revolutionary incidents reported in several towns in Rhineland the existence of an imperialist movement in the army is confirmed by the speech by Herr Moldenbourg, President of the Berlin Soviet, who said that a squadron of Dragoons on return to Barracks in Berlin on 28th November obeyed the order of the Commander to cheer the Kaiser while a number of Soldiers' Councils in the vicinity in Berlin were working on behalf of the reactionaries. He added that documents incriminating the old regime had been burned in the Berlin public offices.

King of Wurtemberg Abdicates.

LONDON, December 1.
COPENHAGEN.—According to a message from Stuttgart the King of Wurtemberg has abdicated.

The German Armistice.

No Mitigation of Naval Terms.

LONDON, December 4.
A Copenhagen message from Berlin states that Admiral Sir David Beatty has refused the German request to mitigate armistice conditions regarding trade and fishing in the North Sea.

Prolongation of Armistice

Foreshadowed.

Germans Organizing Foodstuffs.

LONDON, December 4.
PARIS.—The French press observes that owing to the slowness of the Germans to hand over locomotives and wagons it is impossible for the work to be completed before December 17th. It is practically certain that the armistice will be prolonged and consequently that peace negotiations will be delayed. Conversations between the Allies, with President Wilson present, will probably begin on December 19th. Attention is drawn in the French press to the German Staff's plan of preserving a small but solid army, and to drag out negotiations in the hope of extorting extensive concessions. The Germans are said to be so organising their foodstuffs as to tide over the critical months of May and June so that during the final negotiations the Allies will be powerless to bring effective pressure to bear on Germany.

General Mackensen's Army.

Internment in Hungary.

LONDON, November 1.
COPENHAGEN.—A Budapest telegram states that General Mackensen's army of 170,000 will be interned in Hungary in accordance with the demand of France.

Condition of Allied Prisoners.

German Authorities Warned.

German Explanation.

LONDON, November 30.
AMSTERDAM.—A semi-official telegram from Berlin says:—The British members of the Armistice Commission at Spa recently declared that they would hold the German authorities without regard for internal condition, responsible for the way in which British prisoners were arriving in the Allied lines, half-starved, ill, and insufficiently clad and the British Government, in view of the excitement of public opinion in England, would resume hostilities unless matters were remedied. A semi-official statement says, in reply to this, it should be pointed out that everything is being done by Germany to carry out in an orderly manner the repatriation of British and other prisoners and that, owing to the measures taken, regular transport of these prisoners has been ensured and has already been effected to a considerable extent.

LONDON, December 5.
PARIS.—Mr. Marcel Hutin says.—Gravest incidents occurred in war prisoners camp in Saxony and in this connection the Allies are calling upon Marshal Foch to act energetically.

Election of Constituent Assembly

LONDON, November 30.
AMSTERDAM.—A Berlin telegram states that the Council of Peoples Commissioners has fixed the election of the Constituent Assembly for 1st February, subject to the approval of the Congress of Soviets which will meet on 16th December.

Silesia's Ultimatum to Berlin.

LONDON, December 1.
COPENHAGEN.—A message from Berlin states that the Peoples Council at Breslau has sent an ultimatum to Berlin demanding the immediate convocation of the Constituent Assembly and threatening that Silesia will separate from Prussia unless a satisfactory answer is received in forty eight hours.

Measures Against Dr. Solf.

LONDON, November 30.
AMSTERDAM.—A telegram from Berlin says.—It is officially announced that the Executive Council has requested the Council of Peoples Mandatories to bring about as quickly as possible the retirement of Dr. Solf and immediately to seize all documents relating to foreign affairs and the old regime.

Starvation in Germany.

Reports Purposely Exaggerated.

LONDON, November 30.
Reports from Stockholm and Zurich affirm that there is no danger of starvation in Germany and that the situation there has been purposely exaggerated in order to arouse pity amongst the Allies.

Reichsbank's Funds.

Depleted by 5000 Million Marks

LONDON, November 30.
AMSTERDAM.—A Berlin telegram reports that the President of Reichsbank states that the funds of the bank were depleted by five thousand million marks between 1st October and 23rd November.

North Schleswig.

Ceded to Denmark.

LONDON, November 30.
AMSTERDAM.—A telegram from Berlin says: It is reliably stated that Germany has ceded the northern portion of Schleswig to Denmark, including the districts of Sonderburg and Hadersleben and the greater part of Tondern and Apenrade.

Stormy Meeting in Reichstag.

Allegation against Executive.

LONDON, November 30.
AMSTERDAM.—A telegram from Berlin says:—There was a stormy meeting of the great Berlin Soviets in the Reichstag. Various speakers referred to dissensions in the executive and demanded the speedy convocation of the National Assembly. Herr Scheidemann deprecated differences between Workers and Soldiers and said a Central Council for the Empire would be shortly formed. He announced that F. M. Von Hindenburg and General Groener yesterday again formally declared their unreserved adhesion to the Government. The meeting after a long debate appointed a committee to investigate the allegations against the executive.

British Destroyers at Libau.

LONDON, December 4th.—British destroyers have arrived at Libau.

Peasants' Revolt Broken Out.

LONDON, December 1.
COPENHAGEN.—A Berlin telegram states that it is reported that Bukharest is burning and that a peasants' revolt has broken out in Rumania.

German Submarines Sunk.

200 Prior to Armistice.

LONDON, November 30.
The information obtained at the Admiralty shows that two hundred German submarines were sunk prior to the Armistice out of a total 360.

British Fleet's Movement.

LONDON, November 1.
COPENHAGEN.—The British fleet has sailed southwards

France

LONDON, December 5.
The Belgian communiqué says:—Cavalry has occupied Neuss and Ockenkirchen.

LONDON, December 5.
The American Communiqué says:—We have reached the general line of Berncastel-Malborn and Otzenhausen.

The British Advance.

LONDON, December 4.
AMSTERDAM.—British troops have entered Tiel.

Fourth French Loan.

LONDON, December 4.
PARIS.—Havas agency states that in the French Chamber of Deputies yesterday M. Klotz, Minister of Finance, stated that the Fourth French War Loan had produced 37,853,251,000 francs. The number of subscriptions received from abroad showed that more confidence existed now in French credit. M. Klotz added that it was the duty of the French Government to make Germany pay compensation.

Marshal Foch Decorated. With Military Order of Merit.

LONDON, November 30.
PARIS.—After the Banquet at the British Embassy last evening, King George conferred the Military Order of Merit on Marshal Foch.

England and France. The King and French President. Exchange of Cordial Messages.

LONDON, December 1.
PARIS.—King George on the occasion of his visit telegraphed to President Poincaré the "magnificent welcome accorded to me in Paris will be considered by the United Kingdom and the British lands overseas as proof that France appreciates the true value of the effort that my Empire has made in the common cause. I am convinced that the ties uniting the two nations will henceforth be inseparable. President Poincaré replied "France will be as faithful in peace as in war to the 'Entente Cordiale' which defeated German imperialism and saved our liberty." President Poincaré concludes by saying that he will visit England shortly.

Great Britain

British Parliamentary Elections. Members Re-Elected.

LONDON, December 4.
Up to this evening 104 unopposed returns have been handed in which the number comprises 69 Coalitionists, 11 Labourites, 1 Nationalist and 23 Sinn Féiners. Among ex-members of Parliament re-elected to their former constituencies are Mr. Arthur Balfour, Mr. Balfour, Mr. Clydes, Mr. Chamberlain, Mr. Breece, Mr. Burdett-Coutts, Mr. Will Crooks, Mr. Kennedy-Jones, Mr. Wilson, Mr. Fox, Mr. Lowther (the Speaker), Mr. T. P. O'Connor, Colonel John Ward, Mr. Wardle, Mr. Spencer-Hughes, Mr. Wedgwood, Sir James Dalziel, Mr. Abraham, Mr. De Vries, Count Plunkett, Mr. Richards and Colonel Tate.

Mr. Austin Harrison (Editor of the English Review) has opposed Mr. Lloyd George. Mrs. Hope's nomination against Mr. Asquith has been rejected owing to an informality. Mr. Battonley yesterday secured his discharge in the Court of Bankruptcy and has been nominated for South Hackney.

The General Election in Britain. 107 Returned Unopposed.

MANY TRIANGULAR CONTESTS.

LONDON, December 5.
Up to the midnight December 4th, 107 unopposed returns had come in 41 being Coalition Unionists and 27 Coalition Liberals, 27 Sinn Féiners, 11 Labourites and 1 Nationalist. The unprecedented number of candidates include 580 Coalitionists of whom 425 are Unionists and 125 Liberals. The remainder are Labourites and Independents. 270 Liberals oppose Coalitionists. There are numerous triangular contests due to a plethora of Labourites numbering 400 of various shades and Independents including the National Party and Discharged Soldiers' Federation. There are 14 Women candidates. 105 Irish seats are contested by 57 Nationalists, 80 Sinn Féiners and 28 Unionists.

Sinn Féiners will not Take Seats. 250 Soldier-Candidates.

LONDON, December 5.
250 Soldier-Candidates are standing for the election. Sinn Féiners who do not take their seats will not draw salaries under the ruling of the Speaker and their deposits will not be refunded.

Hindu Life.

Mr. Basu's Lecture in London. Lord Crew's Observations.

LONDON, November 29.
Presiding at a lecture at the Society of Arts on Hindu Life by Mr. Bhupendranath Basu last night Lord Crew said "We are all full of admiration and gratitude for the war services of the Indians. Contribution by India in men alone has been simply magnificent. The later stages of the great successes in Mesopotamia and Palestine were mainly conducted by Indian troops. (Cheers) "India" he continued "was an intensely spiritual country. A distinguished German once declared to him that England was the only country in Europe which could be called in a distinct sense religious. If that were so it might bring us into closer concert with Indian mind. It

was in closer knowledge of the Indian mind that we must look for progress. (Applause.)

Lord Carmichael said the only thing which would be better for India and the British than a better understanding of the Indians by the British was a better understanding of the British by the Indians. (Applause.)

German Indemnity. To Pay to Uttermost Farthing.

LONDON, December 5.
Speaking at Dundee yesterday Mr. Churchill said the Admiralty had decided that it was unnecessary to demand Heligoland. Britain had entered the Peace Conference also very determined that no limitations would be imposed on her right to maintain naval defence. The Government, he said, had decided on the nationalisation of railways. We intended to make Germany pay to the uttermost farthing for harm done in gold and shipping accretions and other available liquid assets.

Britain had entered the Peace Conference absolutely determined that no limitations would be imposed on her right to maintain a naval force.

Sir Eric Geddes Speaks of Death Punishments.

LONDON, December 5.
Sir Eric Geddes speaking at Reading declared that men guilty of unpeakable atrocities upon our prisoners and upon civilians in invaded countries must be tried and if condemned put to death.

The British Blockade. Cruisers' Successful Work.

LONDON, December 5.
Sir Eric Geddes announced that the Tenth Cruiser Squadron which had during the war guarded the route from the Orkneys to Iceland had intercepted 15,000 ships carrying supplies to the enemy. Less than 4 percent of the ships had escaped the blockade.

Former Enemy Rulers. Their Disposal.

LONDON, December 5.
Sir Auckland Geddes speaking at Reading declared that Enver Pasha and the former rulers of Bulgaria and Austria-Hungary must be tried and if convicted shot. The Government policy, he said, included the production of power.

Question of Indemnities. Invasion of Belgium and War. Kaiser Guilty of Indictable Offence

LONDON, November 29.
In the course of his speech at Newcastle Mr. Lloyd George said that all the Allies were now considering the question of indemnities. The Government had established a very strong expert committee representing every shade of opinion to investigate carefully the capacity of Germany to pay. France was presumably paying special attention to the question, because the damage inflicted to her towns, cities and countryside was extraordinarily severe. The Government had requested the Attorney-General to refer the question of responsibility for the invasion of Belgium and the conduct of the war to some of the greatest British jurists and they had finally concluded that the Kaiser was guilty of an indictable offence for which he ought to be held responsible (Cheers).

Industrial Situation. Return to Peace Footing.

LONDON, December 30.
Mr. Roberts, Labour Minister, speaking at Cardiff said that several industries had already changed from a war to a peace footing. Raw materials were not so scarce and shipping not so restricted as once appeared, likely.

German Colonies. Inclusion in British Empire

LONDON, December 3.
Mr. Walter Long, speaking at Bristol, disclosed the fact that he was a member of the committee mentioned by the Premier on the 29th, to consider the terms that should be demanded from Germany. Therefore he could emphasise that the Empire had no need for anxiety on the ground of undue tenderness on the part of Great Britain and the Allies. Although he did not desire to enlarge the British Empire, he could not see any alternative solution of the problem of the German Colonies than inclusion in the Empire. Where the natives had been consulted, they overwhelmingly favoured that course.

LONDON, December 5th.—The death is announced of the Duke of Grafton.

General

Union of Montenegro with Serbia.

LONDON, December 5.
A telegram from Agram says It was the National Assembly of Montenegro, not Parliament, which decided to depose King Nicholas and unite Montenegro with Serbia.

Japan

Japan's Tribute to Allies. Debt of Gratitude to Russia.

LONDON, November 30.
A telegram from Tokio dated 26th says: Baron Uchida the Foreign Minister in a speech at the Banquet of Allied societies, paid a tribute to the great Allies who had humbled the arrogance of a selfish power. He said that Russia had earned an everlasting debt of gratitude which, under providence, Japan hoped to repay.

Indian Telegrams.

FROM OUR OWN CORRESPONDENTS

Delhi

DELHI, December 5.
Arrangements are being made for the organisation of passage and control and a controller will be appointed without delay. Provincial committees are also in process of formation.

Mr. Henry Sharp officiating Secretary to Government of India will shortly visit Sakchi to discuss the questions of the much needed Technological College recommended in the report of the Industries Commission.

The Indian Budget will be presented at the Imperial Legislative Council on the 21st March. Dates for the presentation of Financial Statements for general discussion and the discussion in Committee stages will be settled later.

Bombay

The Municipality of Hyderabad Restored to the People. GOVERNMENT PRESS NOTE.

BOMBAY, December 6.
In view of the recent supersession of two municipalities in Bengal the following press note issued by the Bombay Government is of interest. The press note says:—Inasmuch as the term of office of the committee of management appointed to carry on municipal affairs of Hyderabad on supersession of the municipality of that city, expires on the 5th December 1918, His Excellency the Governor-in-Council has taken the occasion to review the work of the Committee and desires to record his appreciation of the satisfactory results achieved by it in the face of serious difficulties. The first task of the committee was to re-establish the financial position of the city. Whereas in the previous three years the municipality had expended Rs. 1½ lakhs in excess of its current income by drawing upon its reserve funds and by the sale of lands and misapplication of sale proceeds the Committee of management has by a thorough policy of retrenchment in two years effected a saving of Rs. 1¼ lakhs by reducing the current expenditure below its current income. The committee has also reorganised its establishment, removed bad and inefficient servants, remodelled its rules of working and delegated powers in accordance with proper principles of administration to its chief executive officer, the Municipal Commissioner. In these circumstances the Governor-in-Council is of opinion that the Committee may be considered to have fulfilled the main objects for which it was appointed and that the municipality be restored at the earliest possible date. In view of the fact however that the Commissioner in Sind has recently sanctioned a revision of franchise which is expected to raise the number of voters from about 3000 or 4000 to about 12,000 and it will take sometime to prepare the new electoral rolls the Government have decided to extend the period of office of the committee of management for another six months. During this period the Commissioner in Sind will be requested to arrange for the reconstitution of the municipality under section 11 of the Bombay District Municipal Act 1901 with Councillors of whom two-thirds shall be elected and one-third nominated and with separate communal representation for Mohammedans on lines similar to those on which it has been recently introduced into other large municipalities in Sind.

Farewell Addresses to Lady Willingdon. A Large Emerald and a Cheque for Rs. 24,000 Presented.

BOMBAY, December 5.
At the Town Hall this evening Lady Willingdon attended a farewell reception given in her honour by the women of the Bombay presidency. Addresses expressing regret at her departure were read in English by Mrs. Palmer, in Urdu by Lady Ah. Sheh, in Gujarati by Lady Jehangir and in Marathi by Mrs. Ranade. These were presented in caskets and also a large uncut emerald and a cheque for Rs. 24,000. Her Excellency declared her intention of handing back the cheque to be devoted to the Famine Relief Fund.

A New Era in Social Evolution in India.

A significant feature of the success of Lady Willingdon's efforts towards social fusion was given on Wednesday when after she had opened the Parda Ladies pavilion, she had presented for their use to the Willingdon Sports Club, she was entertained at a lunch in the club dining room by H. H. Lady Aga Khan, Lady Petit, Lady Jehangir, Lady Mehta, Lady Nethercole, Lady Fazalbhoy Currimbhoy, Lady Ibrahim Rahimtullah, Begum Sahib of Sanavar and about 40 others. This was the first occasion on which ladies of all classes sat down and ate together at the same board, thereby inaugurating a new era in social evolution in India.

The New Governor of Bombay. Arriving on the 14th.

BOMBAY, December 5.
It is notified in to-day's issue of the Bombay Government Gazette that Sir George Ambrose Lloyd, the Governor-designate of this presidency, is expected to arrive in Bombay at daybreak on Saturday the 14th instant by S.S. "Chyabassa" and will be received on arrival with all honours due to his position. Sir George will leave "Chyabassa" at 8.15 a.m. and will disembark as usual at Apollo Bunder. Another notification in the same issue announces the departure of H. E. Lord Willingdon for England in S.S. "Chanda" from Apollo Bunder the same day at 5 p.m. All honours due to the Governor of Bombay will be paid to His Excellency until he passed Aden.

మదరాసు ప్రచారకసంఘము.

కార్యదర్శి నివేదికము

ఇంతవరకు చేయబడిన పని

మదరాసు ప్రచారక సంఘకార్యదర్శి మా కిటుల వ్రాయుచున్నాడు.

ఈమధ్య ప్రచారక సంఘమువారి సమావేశమైన తదనంతరము, సభ్యులసభ యొక్క ఉపసంఘముల వారి సభలు మూడును జరుపబడినవి.

ప్రకటనములు

తుర్కీ, ఆస్ట్రీయా, జర్మనీ డెమోక్రసీ యుద్ధమున లొంగి పోయినవని తెలుపుకాగితములు సంఘమువారిచే ప్రకటింపబడినగరమంతటను పంచిపెట్టబడినవి.

జర్మనీ యుద్ధవిరామ పరత్తుల కొప్పుకొనినదని సంగతి తెలియగానే, పెద్దపెద్ద కాగితములమీద ఈ వార్తను అచ్చువేసి గోడలమీద అంటించబడినది. బండ్లమీద కాగితములంటించబడి నగరమున ప్రజలకు తెలుపబడినది. యుద్ధమున విజయము ఎందులకు చేసారనది, అను విషయము, 1918 సం. అక్టోబరు 21 తేదీ నాటి యుద్ధస్థితిగతులను గురించియు జేయకరప్రముల అచ్చువేయించబడి రాజధానిలోని కలకాలలకు, పాఠశాలలకు సలు అన్వేషింతు ఇన్స్పెక్టరులకు పంపబడినవి. తెల్లినెలలు జనవరి 5 వ తేదీయు, ఆర్. మార్చులుగాను మొసపామియాలోని స్థితిగతులను గురించి వ్రాసిన కరప్రములు “సత్యవాణి” సచిత్ర ప్రతిక మాదిరి ప్రతులు కలకాలలకు సమైచేయబడినవి. “యుద్ధమున న్యాయము గ్రంథము” అనుప్రతి ప్రతి మాధ్యమిక విద్యాలయమునకును పంపబడినది. వివిజ్యరము, ఆఫీకాఖండమునందలి వైర్మిభాగమున జర్మనులు చేయుచున్న దుండగములు, మిక్రమండలివారి విజయము అను విషయములను గురించి దేశభాషలలో కరప్రములు వ్రాయబడి, రాజధాని యంతటను పంచిపెట్టబడినవి.

“యుద్ధవార్తలు” అను పత్రిక ప్రచారణము క్రమేణ వచ్చుచున్నది. ప్రకృతము ఆంగ్ల భాష యందు 8,000 ప్రతులు దేశభాషలలో 46,500 ప్రతులు ప్రకటింపబడుచున్నవి.

విద్యాలయములందు ప్రచరణ

పాఠశాలలలో ప్రచారణ సంఘమువారి తరపున పని చేయుటకు దొరతనమువారు విద్యాకాఖాధికారులు ఆర్. ఎం. ప్లాతానుగానిని నియోజించిరి. వీరు అక్టోబరు 31-వ తేదీ నాడు పనిలో ప్రవేశించి, ఇంతవరకు ఆంధ్రమండలములలో సంచారముచేసి ప్రకృతము పట్నము తీరమునందలి విద్యాలయములలో ఉపన్యాసముల నిచ్చుచున్నాడు.

శ్రీలయందు ప్రచారణము

ఈమధ్య సమావేశమై సభవారు, యుద్ధనిషయమున శ్రీసంఘములలో పనిచేయుటకు కొంతమంది విద్యారంతురాండ్రను ఆహ్వానించిరి. ప్రకృతము యుద్ధము విరమింపబడి నందున ఈవిషయమున చేయవలసిన పని కొంతకాలమువరకు ఆపుదల చేయబడినది.

మాజిటలొంతరు బొమ్మలద్వారా పాఠశాలలలో ఉపన్యాసముల నిప్పించుటకు సంఘమువారు చిత్రితములనేకములు విద్యాలయాధికారులకు ఎరువిచ్చియున్నారు.

ఈ నెల 1-వ తేదీని గుంటూరులో ఏషియన్ కన్వెన్షన్ ఎన్యురెన్సు కంపెనీ పాలిసి హోల్డరు లందరూ మదరాసు వ్రాంచి ఆఫీసులో సమావేశమైరి. జి. సీతారావు కామ్రొలి. ఏ. వి. ఎల్. గారు సభాధిపత్యమును వహించిరి. కంపెనీ వారి “ఫిఫ్త అగ్గరైజింగు ఇన్స్పెక్టరు” డి. కే. సాచలపతి రావుగారు ఉపన్యాసము జొనగిరి. గతసంవత్సరపు డైరెక్టరుల నివేదికయు, “ఆఫ్ఘానియన్ వాల్మయేషన్” నివేదికయు చదువబడినవి. కంపెనీవారి రాబడిలో గతి సంవత్సరమునందు లక్ష రూప్యముల ఆభివృద్ధి గల్గింపెను. గుంటూరునందలి డైరెక్టరు లందరగులసి ఒక బోర్డు నేర్పాటుచేయుట కాలోచనముజరుగుచున్నది. కంపెనీఖర్చులను ఇంకనుతగ్గింపవలయునని ఎ. సీతాపతిరావు బి. ఏ. వి. ఎల్. గారు పరిపాదించిన తీర్మానము డి. నాగభూషణము బి. ఏ. వి. ఎల్. గారు బలపరుపగా అంతటి చే సంగీకృతమయ్యెను. కంపెనీ కార్యదర్శి జె. కె. రాజారావు సంతకము గాను గడుతుదిచ్చెరి. వారు పాలిసి హోల్డరుల కాలిఫర్మమొసగిరి. ఇటువంటి సభలను తరచుగా చేయుచుండుట కలన ఇతరకంపెనీల ఏజెంట్లు దీనినిగూర్చి చెప్పు పోటీమాటల ను గలుగుకొడు చాలవరకు తగ్గవలదు. అని గుంటూరునుండి ఒకరు వ్రాయుచున్నారు.

ప్రజాభి పాయములు.

I

ఆంధ్రరాష్ట్ర జాతీయసభోపసంఘము.

ఆంధ్రప్రతికాసంపాదకునకు:

అయ్యా, చెన్నపురిలో 24-11-18 తేదీని జరిగిన సభలోని తీర్మానములలో, 8 వ తీర్మానము (కార్యనిర్వాహక సంఘమునకు సంఘాధ్యక్షగీములతోగూడ 80 గురు సభ్యులకు మించకుండనుండునట్లును ఆ సంఘముయొక్క సభకు 5 గురుకు తక్కువ గాకుండునట్లును తీర్మానించడమైనది.) పూర్వపుతీర్మానములకును, నిబంధనలకును వ్యతిరేకముగ నున్నందునను, పూర్వపు తీర్మానములు చెన్నపురి సభలోగాని చుర్యయితర సభలోగాని రద్దుచేయబడి నుండవలెను, ఆ తీర్మానము సరియైనది గాదనియు, దానిని నిర్వహించుటకు పీఠతేదనయు నాకు తోచుచున్నది. మరియు నాల్గవ తీర్మానములోని కార్యనిర్వాహక సభ్యుల యెన్నికలు పూర్వపు సభాతీర్మానముల యందలి నూచనముకు భిన్నముగా నున్నందున మరియు చెల్లెదగవు; రద్దుగావలసి యున్నది. ఇంతేకాక, తొమ్మిదవ తీర్మానమునందలి ఆభివర్ధాంతియ సభోపసంఘపు ప్రతి నిధుల యొక్కయు పూర్వపు సభాతీర్మానములందలి నూచనలకు వ్యతిరేకముగ నున్నందున నా యొక్కజాను సరియైనది గావు. ఆ మూడు (8, 4 & 9) తీర్మానములకు పూర్వపు తీర్మానములకు వ్యతిరేకమున, బెజవాడలో 17-2-18 తేదీని జరిగిన సభాతీర్మానములలోని 3-వ తీర్మానములోని(చ) భాగమును ఈ సంఘమునకు సంఘాధ్యక్షగీయుగా గాక ముప్పది యారుగురు సభ్యులు నుండవలయును. వారిని ఎన్నుకొనుటలో ప్రతి జిల్లానుకు యురపురకు తక్కువగాకుండ నెన్నుకొనవలయును) కడవలో 31-3-18 తేదీని జరిగిన సభాతీర్మానములలోని 5 వ తీర్మానమును (ఆభివర్ధాంతియ సభోపసంఘమునకు పుపుట కేర్పరపబడు ప్రతిధులు పదునొకండు గురిని ఎన్నుకొనుటలో ప్రతి జిల్లాకు నెక్కువకి తక్కువగాకుండ ఆట్టి సభ్యులనుండునట్లు ఎన్నికలు చేయవలయునని యీ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు) సభానిబంధనలలోని xiii నీ నిబంధన (Quorum for meetings of the committee shall be 15 and for those of the executive Committee 7) చూచినచో, కష్టపడగలదు. వైకారణములచే, నా తీర్మానములను రద్దుచేయవలసి యున్నది. అందుకై రాజోవు కని, అదివారములలో బెజవాడలో జరుగఁగన్న సభలో నా తీర్మానముల రద్దు చేయవలసినదిగో కోరుచు నే నొంతీర్మానము నుపపాదింప నుద్దేశ్యుడనైతిని. కాన దయచేసి యీ విషయము నా సభలో చర్చకు దెచ్చుటకు అంజ్ఞ యిత్తునని ప్రార్థించుచున్నాను. గుంటూరు, విష్ణుభొల్ల సూర్యనారాయణ.

నల్లూరు వార్తలు.

(ఒక విశేషవనియొద్దనుండి)

శ్రీ కృష్ణ దేవరాయజయంతి

నల్లూరు, డిసెంబరు 1:— మా పురవిద్యార్థులు గ్రాంధలు నవంబరు 24 తేదీని శ్రీ రాయలజయంత్యుత్సవమును పురమండలమందు జరిపిరి. తూములూరు శివరామయ్య బి. ఏ. బి. ఎల్. గారు గ్రాసనాధిపతులుగ నుండిరి. విద్యార్థులే రాయల చరిత్రంగూర్చి యొక్కరును, భాషాసాహిత్యముంగూర్చి వేరొక్కరును, వీరపూరుపత్నముంగూర్చి మఱియొక్కఁలును నుపన్యసించిరి. అనంతరము ఓరుగంటి వేంకట సుబ్బయ్యగారు “శ్రీరాయని జాతీయజీవన ప్రభవకారణావస్థల” గూర్చి రమ్యముగా నుపన్యసించిరి. పిమ్మట సభాధ్యక్షులు కడు ముగముగ రాయల జీవితముంగూర్చి నుడివిన విదవ జాతీయ గీతముతోడను వందేమాతరధ్యానములతోడను జయంతి ముగింపబడినది. విద్యార్థులెల్లఁలు సమావేశమునకు పూర్వము శ్రీరాయని చిత్రపున పుష్పాలంకృతముజేసి జాతీయగీతపఠనముతో గీతవాద్యాది నిస్వనములతో పురమండలమున కేగునపుడు ప్రేక్షకులనొప్పదయము లానంద సంహారము లయ్యెను. నియోజనములు.

వేంకటగిరి విద్యాలయపు ప్రాచీనిద్యార్థి బృందపక్షమున, నిర్వాహకసంఘమున నిద్దఱుప్రతినిధుల నియోజనములు జేసెను జరిగెను. ఆమందగ్గ కృష్ణరావుగారును తూములూరు శివరామయ్యగారును వచ్చేటి విశ్వనాథరావుగారును మఱియొక్కరును తగ్గవర్త్యముల నర్పించిరి. చివటకు కృష్ణరావుగారును విశ్వనాథరావుగారును నియోజకులైరి. ప్రజలు పరిపరిధముల నుకొనుచున్నారు.

న్యాయస్థానవార్తలు.

గ్రామాధికారి విడుదల

నిన్న హైకోర్టునందు న్యాయమూర్తి సదాశివయ్యగారు గారియొద్ద బళ్లారి మండలములోని గ్రామాధికారి రంగారెడ్డిగారి కేసు సందర్శమున జిల్లా జడ్జిగారు చేసిన తీర్పువైన ఆపీటు చేయబడినది.

రంగారెడ్డిగారు గ్రామాధికారిగా నున్న ప్రదేశమున కొంతమంది మాదిగలు రెడ్డిగారింటికి సమీపముననున్న సంతక రెడ్డిగారి గృహములోబడి దోచుకొనసాగిరి. రెడ్డిగారి కీసంగతి తెలిసి దోపిడిగాదన చయపెట్టుటకు గారు గాలిలో తుపాకిని గాలిపిరి. మరునాడుదయమున మాదిగలలోనొకడు రంగారెడ్డి సంతకరెడ్డిగార్లు వరికై పడిరాత్రియందు తన యింటికి వచ్చి తానెప్పుడో చేసిన తప్పుకు గాను, చేతిని విరుగఁగొట్టి రని నొక కండ్లెయింటు దెచ్చెను. కండ్లెయింటుకు విచారణ చేసిన సలు మేజిస్ట్రేటుగారు రంగారెడ్డి సంతకరెడ్డి గార్ల మీద నేరమాటోపించి ఇరవుఁకిరి, చెయ్యొక సంవత్సర కఠిన శిక్షను విధించిరి. బళ్లారిజిల్లా జడ్జిగారికి ఆపీటుచేయగా, క్రింది కోర్టువారి శిక్షను భాయపరచిరి

న్యాయమూర్తి సయశివయ్యగారు తీర్పులన్నిటినిపరిక్షించి, రంగారెడ్డిగారు మాత్రము విరోధులని అభిప్రాయపడి, వారిని విడుదలచేయ నుత్తరులపాలించిరి. బొంబైయ రాష్ట్రము గారు రెడ్డిగారిపక్షమున వాదించిరి.

జాతీయపారిశ్రామిక సంఘము

జాతీయ పారిశ్రామిక సంఘమువారి గురువ్రా, పార్థసారథి మొదలి సంఘమువారి వైకము రూ 1728-1-0 అవసరించి నాడలి పోలీసువారు తెచ్చిన కేసును జార్జి బౌవును ప్రెసిడెంసీ మేజిస్ట్రేటుగారు విచారించి, మొదలి దోషుడని తీర్మానించి ఆతనిని హైకోర్టు నెవనన్నకు కమ్మిట్టుచేసిరి.

బ్రిటిషు పరిశ్రమలు.

లండను, డిసెంబరు 30:— కార్మికమంత్రీయగు రాబర్ట్స్ గారు కార్మికుల పురమునం దుపన్యసించుచు పుక్రమ లనేకములు యుద్ధస్థితియండి కార్మికికి జేరుకొనినవనియు, పరిశ్రమలయం దుపయోగింపబడు అవకృష్టవార్తములు లభ్యములుగ నున్న వనియు కొంతకాలము క్రిందట కనబడినట్లు నొకలగు నాగమనములు నిర్ణయింపబడ తదనియు చెప్పిరి.

నర్సారావుపేట వార్తలు

(ఒక విశేషవని యొద్దనుండి)

నర్సారావుపేట, డిసెంబరు 4:—మామూరినిపాలిటి ప్లాపింపబడి మూడు సంవత్సరములు మాత్రము గడచినవి. ఇంతిత్వరలోనే అదికారేతరులకు అధ్యక్షులుగా నెన్నుకొనున్వాయతంత్రియము దొరతనమువారు మాపట్టణమున కొసగుట మిగుల సంతోషకరము. ప్రథమమున నీపదవికి ఎన్నుకొనబడిన రాళ్లభండి, కృష్ణమూర్తిగారు మిగుల సమర్థులగు న్యాయవాదులు. ఇంతియకాక స్వరాజ్యవాదులు, స్వాంతంత్ర్య ప్రేములు. వీరి పరిపాలనమున మాపట్టణము మిగుల నభివృద్ధి జెందునని నమ్ముచున్నాము.

ధర్మగ్రంథాలయము

శ్రీ కన్యకా పర మే శ్వరీ గ్రంథాలయముయొక్క ప్రథమ వార్షికోత్సవము 1-వ తేదీ మధ్యాహ్నము మిగుల జయప్రదముగ జరిగెను. సుప్రసిద్ధ దేశభక్తులగు అయ్యుజేతర కాశేత్వరరావు పంతులుగారు ఆ గ్రాసనాధిపత్యము వహించిరి. ఆంధ్రజిత గ్రంథాలయ సంఘముయొక్క ఉపాధ్యక్షులగు నూ1-వరసింహకామ్రొగారు గ్రామసంఘములను గూర్చి కడురమ్యముగ నుపన్యసించిరి.

సభకు రాజాలనందును చింతియు, తిత్తి బలరామయ్యగారు, మారేపల్లి రామచంద్రకామ్రొగారు, విక్రమ జేతవర్మగారు, అద్దంకి సత్యనారాయణ శర్మగారు మొదలగు ప్రముఖులు శేఖలసంపిరి.

ఈ గ్రంథాలయము ప్రశస్త్యులగు ఆంధ్రాంగ్లేయ గ్రంథములతో విరాజిల్లుచున్నది. చుదావర్తకయే ఎల్లరును చుచువుకొనవచ్చును. చందాదారుల సంఖ్య నూటికి మించినది. మా ప్రాంతముల నీ గ్రంథాలయము ప్రకాశితజీవనమునకు మిగుల సహకారిగనున్నది. ఆచరకాలమున నీయండలమునకు ప్రథమగ్రంథాలయ మగు నకు నూచనము కనబడుచున్నది.

ఆంధ్రదేశవార్తలు

(1)

కృష్ణా జిల్లా ఇందుపల్లి గ్రామమునందు జరిగిన రామ పట్టాభిషేక మహోత్సవ సందర్భమునందు 2500 బీదలకు అన్న దానము చేసిరి.

పొట్టపూడిలోని సుజనరంజనీ సమాజ కార్యనిర్వేదకు మును చూచి ఎలగిరి జమిందారుగారు మాటపదార్లు రూపాయలను బంపి సమాజమును బోషించి రాజపోషకులైరి. వీరు విద్యార్థులకు నడకలైన నల్లజున్నె జమిందారీపుత్రులు. ఇందులకు సమాజము వారికి కృతజ్ఞులై వందనలు లభించిరి.

వనసంకల్పము:—గంగానది జిల్లా పద్మావతి తాలూకా హీరవండల గ్రామములో, కార్తీక బంధన నాడు సుజనాను మోదినీ సమాజ గ్రామధ్యక్షుల సభ్యుల దృవ్యసహాయమున మిక్కిలించువారికి గలిగిన విజయోత్సవాను ననుసరించియు కార్తీక మాసాధిపత్యమును బట్టియు వివిధ వర్ణముల వారికిని సుమారు ముడువందలకు పైగా వస్తువులను మొదలగు బహుమతి.

ఒకటిల్లు వ్రాయుచున్నార:—గత నెల 11 తేదీ రాత్రి 11 గంటలకు పరణం శేషచలము వాయించు గారు గుంటూరు జిల్లా పేటపాలెనునందు పరలోకగతులైరి. వీరివయస్సు 59 సంవత్సరములు. వీరు బాల్యమునండియు డి. పి. డబ్లియులో కంట్రాక్టరుగనుండి కృష్ణా, నెల్లూరు జిల్లాలలోని అనేక ప్రాంతములను రైల్వేరంగులను పూర్తిచేయించిరి. వీరి ఆస్తి కాంతిరేఖ కోమల్లు 5000 వేల బీదలకు పయిగా 27 తేదీని అన్నదానము చేసిరి.

ఆర్యసమాజ వార్షికోత్సవము:—లావోరులో గత నాలుగుదినములలోను ఆర్యసమాజవార్షికోత్సవము జరిగినది. డి. పి. వి. కళాశాలవారు 20 వేల రూపాయల నగదును 10 వేలకు వాదానములను గడించిరి. లాలా హంసరాజుగారి విజ్ఞప్తి కిది ఫలితము. గురుకుల కాఖవారు 10 వేలు గడించిరి. శ్రీల అభివృద్ధిని గూర్చి జలందరు కన్యావిద్యాలయము ప్రిన్సిపలు లక్షావతిగా రుపస్యించిరి. గౌ. పటేలుగారి చట్ట మామోదంబుడైన.

ఉపాధ్యాయ సంఘ వార్షికోత్సవము:—సత్యపల్లి తాలూకా బహుసాడు ఉపాధ్యాయ సంఘము వార్షికోత్సవము అమరావతిలో 30-11-18 తేదీ జరుపబడినది. ఆ సభకు 40 మంది ఉపాధ్యాయులు విచ్చేసిరి. సత్యపల్లి రేంజిస్ట్రార్ల సభు అసెంబ్లీను ఇక్కడెక్కడ ఈరంగి రామకృష్ణయ్యపంతులు గారంగ్రాసనాధిపత్యము వహించిరి. కృతజ్ఞతాస్త్రు, కారీరకాస్త్రు ఆరోగ్య కాస్త్రములు విపులముగా బోధింపబడినవి.

సంధ్యచంద్రగ్రహణ మను కిక్కిరిస్తో నెల్లూరు జిల్లా ఆర్యసమాజమునందు ఎన్. రామయ్యగారిట్లు వ్రాయుచున్నార:—కాళియుక్తిసంవత్సర మార్గశిర్ష శుక్ల 15 పూర్ణిమాదినంబున మొక చంద్రగ్రహణము గణితాగతమున మన దేశమునకు గాన్నించుకట్లు కొందరు సిద్ధాంతములకు పంచాంగముల యందు స్పష్టమౌత కాలాదుల వెల్లిడితేనే యున్నాడు. మరి కొందరు సిద్ధాంతము దృశ్యాదృశ్య మన్నారు. ఇంకొందరు ఆ మార్గమునే ద్రోశుతారు. ఏది ఎంతమట్టుకు సత్యమో చెలియకున్నది.

నవంబరు 28-వ తేదీ సాయంత్రము 3 గంటలకు ఆయ్య తన్ను వేంకటరమణయ్య పంతులుగారి యింటివద్ద, గుంటూరు జిల్లా ఈపూరిపాలెం, బోయినవాండ్రపాలెం, సావరప్పాలెం, మున్నగు గ్రామములయందు సమావేశమై ప్రత్యేకతారామయ్యనాయుడుగారి అగ్రాసనాధిపత్యము వహించిరి. జూలై 18-వ తేదీ మద్రాసుగవర్న మెంటువారు 345 వెంబరున కృష్ణా, గోదావరి, డెల్టాలలో నీటితీర్చును, అభివృద్ధిచేయ నుద్దేశించి ట్టును, అందుకేమయిన ఆ డేవణ లున్నయెడల తెలుపుకొను మనన, జీ. ఓను చదివినమీదట, జిల్లాలోని భూమిపన్నులు, నీటితీర్చులు, ఇదివరకే అమితభారముగ నున్నందున, ఇక నేమైనను ఎక్కువచేసినను రయతులు భరింపజాలరనియు, ప్రస్తుతము నీటితీరునను వెంపకముచేయ ప్రభుత్వమువారు దుద్దేశించుట మిగుల కోచనియమనియు, ప్రజలకష్టములను, స్థితిగతులను గమనింపక ప్రభుత్వమువారిట్టిపనికి బూనిన, ప్రజలయందు

దు అసంతృప్తియు అశాంతియు పరిబలమగుననియు, సభవారభిప్రాయపడి, అట్టి అసంతృప్తియొక్కయు, అశాంతియొక్కయు, ప్రాబల్యమునకు, ఎడమియమందుటకై ప్రభుత్వమువారిని విషయపూర్వకముగ హెచ్చరించిరి.

ఆంధ్రనాటక కార్యసాధనము, ఏలూరు:—మా సంఘమువారిని కొన్ని నాటకసమాజములవారు భరభాస్తులు పంపుకొనుటకు వ్యవధికావలయుననియు భరభాస్తు వారులభిరులలో కరిత్య సంఘమువారు కొంతమోక్షము చేయవలయుననియు కోరినందున, ఇదివరలో ప్రకటించిన మా నిబంధనప్రతికల్పా 3 నిబంధనల మార్చి 15 మంది యాక్టరులకు రాకపోకలకు గురైన ఖర్చులు భోజనసదుపాయములను చేయుట కేర్పాటు చేయడమైనది గాన, దరభాస్తులు పంపుకొనిగోరువారు 10-12-18 లోపుగా “మోతే నారాయణరావుగారు, జమిందారు, విన్నపము చేసి గుండేపల్లి యస్టేటును, ఏలూరు, కృష్ణా జిల్లా” అని వ్రాసికోవలెను.—గుర్తా వెంకయ్య చావీరి.

విశేషములొక్కట వ్రాయుచున్నాను:—నవంబరు 25 వ తేదీ సాయంత్రము 4 గంటలకు శ్రీవేంకటేశ్వర సత్యపల్లిని గుంటూరు, కొంటుపల్లి ఉంటూరు జిల్లా వెదగంజాం సోపిరాల, పూలవాండ్రపాలెం, మన్నెంవారిపాలెం, ముక్కలవాండ్రపాలెం రాజు బంగారుపాలెం, మూలగానిపాలెం, కొత్తపాలెం, తూర్పుపాలెం, మున్నగు నానిరయతులు సమావేశమై జూలై 18 తేదీన 345 రుక శ్రీమహాగౌరవ గవర్న మెంటువారు కృష్ణా, గోదావరి, డెల్టాలలోని మొరకభూములకు నీటితీరునను వృద్ధి చేయనుద్దేశించినట్లును, అందుకేమైన యా డేవణ లున్నయెడల రయతులు తెచ్చుకొనవలయుననియు ప్రయరపర్చిన జీ. ఓ. ను చదివినమీదట, దిగువ నుదహరించబడిన ప్రకారము సభవారు తీర్మానించిరి. గుంటూరు జిల్లాలోని భూమిపన్నులు నీటితీరునల, ఇదివరకే అమితభారము నున్నందున వాటిని నికమీదట ఏ మాత్రము ఎక్కువ చేసినను రయతులు మోయజాలరనియు ప్రస్తుతము నీటితీరునను వెంపకముచేయ ప్రభుత్వమువారు దుద్దేశించుట మిగుల కోచనియమనియు, ప్రజలకష్టములను, స్థితిగతులను గమనింపక ప్రభుత్వమువారు అట్టిపనికి బూనిన ప్రజలయందు అసంతృప్తియు అశాంతియు, పరిబలమగుననియు, సభవారభిప్రాయపడి అట్టి అసంతృప్తియొక్కయు, అశాంతియొక్కయు, ప్రాబల్యమునకు ఎడమియమందుటకై ప్రభుత్వమువారిని విషయపూర్వకముగ వేడుకొనుచు గవర్నరుగారికి మహాజను పంపుటకును సభ్యులు తీర్మానించిరి.

1919-వ సం॥పు శరీర వ్యాయామక్లాసు.
బొక్కవైన్నూలు, గుంటూరు.
శరీర వ్యాయామక్లాసు నందు శరీరగోడవారి దరభాస్తులు 1918-వ సం॥ డిసెంబరు 20 వ తేదీ లోపుగా యాక్రింది చిరుకామా దారులకు శరీరవలెను.
ఎన్నుకొనబడిన ప్రతి విద్యార్థియు ఒక్కొక్కసారి మూడురూపాయల చొప్పున నాలుగువాయిదాలలో 12 రూపాయిల రుసుమును చెల్లించవలెను.
యోగ్యతాప్రతిపత్తులు, బ్రయనింగు పూర్తి అయిన పిదప తిరిగి విద్యార్థి పనిలో ప్రవేశించుటకు ప్రభుత్వమువారిచే గుర్తింపబడిన పాఠశాల వ్యవస్థాపకుని సంతకమును చేయించి పంపవలయును. (1878)
.. బొక్కవైన్నూలు, } బి. రామచంద్రారావు,
.. గుంటూరు, 25-11-18. } హెడ్ మాస్టరు.

స్వదేశీ సబ్బులు.			
కస్తూరి	0-8-0	మొగలి (కేవిడా)	0-4-0
కార్పాలిక్ (మేలు)	0-6-0	చేత్	0-8-0
మనోహర్	0-5-0	వసంతా	0-2-6
లెనడర్ (మేలు)	0-5-0	కర్పూరపు	0-2-0
" మధ్యరకం	0-4-0	సోపు గింజలది	0-2-6
వట్టివేరు	0-4-0	లవంగపట్టు	0-1-0
కోవా	0-4-0	విజిటాల్	0-1-6
కార్పాలిక్ మధ్యరకం	0-4-0	విండో సర్	0-1-8
గోరింటి	0-4-0	కార్పాలిక్	0-1-8
గులాబి	0-4-0		

ప్రతి ఆర్డరులోను ఎనిమిది అణాలు అధ్యక్షుగా పంపవలెను.
మొత్తముగా కొనువారికి కమీషను యివ్వబడును.
పి. పి. చార్జీలు ప్రత్యేకము.
స్వదేశీ సామానుల అంగడి,
నెం. 25, రంగ నాయకులు పేట, నెల్లూరు.

వివాహ నోటీసు.
చక్కని వైశ్యకన్య కావలెను.
వరుడు S.S.L.C. విద్యార్థి. 16 సం॥ వయస్సు.
అన్ని సంగతులకు (1881)
Apply to:—
సబ్ రిజిస్ట్రారు, నరసారావు పేట, గుంటూరు జిల్లా.

విషజ్వరము! ఇన్ ఫ్లు ఎంజా విషపడినెము
ఇన్ ఫ్లు ఎంజా సాల్సు (తేక విషజ్వరములకు ఉప్పు) ఇది ఈ రోగమును నిర్మూలముచేసి (పోణములను కాపాడును. ఇతరవిషములను గోరువారు, (1858)
వారిదాసర్ వైద్యశాల, రాయపురం, మద్రాసు.

కనీగిరి డి॥ ము॥ కోర్టులో
O. P. 13 of 1918.

(1884) పిటిషనరు:—పోడపాటి చంద్రమృ.
ఇందులకు సులమైనవానికి తెలియజేయడ మేను సగా కనీగిరి డిస్ట్రిక్టు ముక్ సఫ్ కోర్టు ఫయిలు, డి. పి. 1918 సంవత్సరం 1 నె 13 రున వాదించు పోడపాటి నుబ్బయ్య భార్య, పోడపాటి చంద్రమృ తన భర్తకు రావలసిన యావత్తు అప్పులకు తండుకొనుటకు గాను యీ కోర్టులో వారను సర్టిఫి కేటు యిచ్చుచు మనవి చేసుకొని యున్నది గనుక, ఆ ముఖ్య దారునికి వుండేను బాధ్యతనుబట్టి మీకు ఆ డేవించుట కిష్టమున్నయెడల మీయొక్క బాధ్యతకు స్థాపించుకొనుటకు తగిన సాక్షి సాధనములు మొదలగు బుబావులతో యీ కోర్టు ఎదుట 1918 సంవత్సరం 11 డిసెంబరు నెల 20 తేదీ లోగా హాజరయి తెలియపరుచుకోవలయును.
1918 సంవత్సరం నవంబరు నెల 30 తేదీన నాచే వ్రాసినను కోర్టు ముద్రయున్నా వేయబడ్డది.
District Munisiff.

పాళ్ళపు వేంకటాచల 594
వండితులవారి సిద్ధాపదములు.

లోకామయవార కస్తూరిమాత్రల నిర్వహణను
వ రి కిం పు డు.
ప్రతి వత్సరమునను లక్షలకొలది సీసాలు విక్రయించబడుచున్నవి.
ఇండియావారు మాత్రమే కాక; బర్మా, సింజా, సలియన్లీట్, గోవా, ఫిజి, బెలెంజ్, ఈస్ట్రాఫ్రికా, మున్నగు ప్రదేశములవారు కూడ సీ సిద్ధాపదమును, ఉపయోగించుచున్నారు.
మహాభారతము “ఒకేయొక లోకామయవార” కస్తూరి మాత్రల సీసా మీయింటు మన్నయెడల, మాటికి కైదులకు నమయముకు, నీటికించి, “మొరపెట్టుకొనుట తప్పిపోవును.”
శిలము, శిలవారము, అబ్జిర్లు, పార్శ్వవారము, జ్వరము, మాంద్యము, మలబద్ధకము, దగ్గు, గజము కొప్పి, బలహీనత, అసాగోగ్యము, చెడ్డనీటిమండి గలగు వికారము, ఇన్ను బిడ్డలకు గలగు జ్వరము, దగ్గు, వాయువు, మరియు ననేక రోగములును, ఈ సిద్ధాపదము నేనచే నాళ్ళర్థముగా పోయి గుణము గలగును.
కైద్యశాలలో వనేకవిధము లగునట్టియు నుపయోగకరములగు కర్పాటక మూలికలనుండియు యావధములకు తయారు చేయుచుండురు.
శిశువులైన యావ్యాపార గురుకులు, ప్రతి సీసాయందు ఉండును; చూచి తీసికొనవలెను.
అనుసానప్రము, ప్రతిసీసాతో గూడి యుండును. 260 మాత్రలన్న సీసా 4 అణాలు, మాత్రమే.
8 సీసాల లోకసారి తెప్పించుకొనిన బచల ఖర్చునోజరి మా 1-3-0
12. సీసా లోకసారి కొనిన 2-14-0
25. సీసా లోకసారి కొనిన 3-5-0
మను సర్వోగములకు మావద్ద అయ్యున్న డియ సిద్ధాపదములు కొరకును.
అలాసము:— శ్రీ సీతారావువైద్యశాల, మొన్నా